МЕДИЦИНСКА ШКОЛА
ЗРЕЊАНИН

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ МЕДИЦИНСКЕ ШКОЛЕ

ЗА ПЕРИОД ОД
1. 9. 2026 – 31. 8. 2030. године

Зрењанин, јун 2026. године

С А Д Р Ж А Ј	
1. УВОД	3
2. ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ	8
3. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	9
4. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	12
5. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ, ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ И МОДУЛИ ПО ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА И РАЗРЕДИМА	14
6. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА, ЦИЉЕВА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА	23
7. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ	29
➢ 7. 1. ДОПУНСКА НАСТАВА	29
➢ 7. 2. ДОДАТНА НАСТАВА	30
➢ 7. 3. ПРИПРЕМНА НАСТАВА	32
8. ПРОГРАМ КОЈИМ СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, КОМУНИКАЦИЈА, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА	32
9. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	35
10. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ	36
11. ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА	40
12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	41
13. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА И ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ	43
14. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА	52
15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	53
16. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	55
17. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА	57
18. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	58
19. СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ И ПРУЖАЊЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ	60
20. УЧЕНИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ У ШКОЛИ – ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА	62
21. ДРУГИ ПРОГРАМИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ШКОЛУ	64
➢ ПРОГРАМСКИ ЗАДАЦИ ВАСПИТНОГ РАДА У ШКОЛИ	64
➢ ПРЕКВАЛИФИКАЦИЈА	67
22. ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ, ЊИХОВИ ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ	68
23. ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА	69
➢ МЕДИЦИНСКА СЕСТРА - ТЕХНИЧАР	71
➢ ФАРМАЦЕУТСКИ ТЕХНИЧАР	481
➢ КОЗМЕТИЧКИ ТЕХНИЧАР	
➢ ЛАБОРАТОРИЈСКИ ТЕХНИЧАР	

1. УВОД

Школски програм

Школа остварује школски програм. Школским програмом ближе се одређује начин на који школа образује и васпитава ученике ради стицања знања, вештина и ставова неопходних за даље образовање и запошљавање, успоставља организациону структуру засновану на тимском раду и одговорности сваког запосленог за остваривање утврђених циљева, као и повезивање са послодавцима и удружењима послодаваца и преузимање свог дела одговорности за развој друштвене средине.

Школски програм обухвата све садржаје, процесе и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и стандарда образовних постигнућа, и задовољење општих и специфичних образовних интереса и потреба ученика, родитеља, односно другог законског заступника и локалне самоуправе, а у складу са оптималним могућностима школе.

Школски програм се доноси на основу плана и програма наставе и учења, односно програма одређених облика стручног образовања, а узимајући у обзир Развојни план школе, у складу са Законом.

Национални савет националне мањине даје мишљење на школски и васпитни програм установа за које је утврђено да су од посебног значаја за националне мањине.

Школа, у складу са Законом, доноси школски програм, по правилу, на четири године и објављује га најкасније два месеца пре почетка школске године у којој ће почети његова примена.

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно другог законског заступника у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира, програмира и реализује свој рад.

Поједини делови школског програма иновирају се и надограђују у току његовог остваривања. Такође, Школски програм Медицинске школе у Зрењанину биће допуњен уколико у наредном периоду буду образовани нови смерови.

Према члану 11 Закона о средњем образовању и васпитању

("Сл. гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - др. закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021 и 129/2021 - др. закон),

Школски програм садржи :

1) циљеве школског програма;
2) назив, врсту и трајање свих програма образовања и васпитања које школа остварује и језик на коме се остварује програм;
3) обавезне предмете, изборне програме и модуле по образовним профилима и разредима;
4) начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда образовних постигнућа, начин и поступак остваривања прописаних планова и програма наставе и учења, програма других облика стручног образовања и врсте активности у образовно-васпитном раду;
5) програм допунске, додатне и припремне наставе;
6) програме и активности којима се развијају способности за решавање проблема, комуникација, тимски рад, самоиницијатива и подстицање предузетничког духа;
7) факултативне наставне предмете, њихове програмске садржаје и активности којима се остварују;
8) начине остваривања и прилагођавања програма музичког и балетског образовања и васпитања, образовања одраслих, ученика са изузетним, односно посебним способностима и двојезичног образовања;
9) програм културних активности школе;
10) програм слободних активности;
11) програм каријерног вођења и саветовања;
12) програм заштите животне средине;
13) програме заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програме превенције других облика ризичног понашања и програм заштите од дискриминације;
14) програм школског спорта;
15) програм сарадње са локалном самоуправом;
16) програм сарадње са породицом;
17) програм излета и екскурзија;
18) програм безбедности и здравља на раду;
18а) смернице за прилагођавање и пружање додатне подршке;
19) друге програме од значаја за школу.

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма.

ЗАКОНСКЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ПРОПИС	ИЗДАЊЕ
Закон о основама система образовања и васпитања	„Сл. гласник РС“, бр. 88/17, 27/18-други закони, 10/19, 6/20 и 129/21
Закон о средњем образовању и васпитању	„Сл. гласник РС“, бр. 55/13, 101/17, 27/18-други закони, 6/20 и 129/21
Закон о средњој школи	„Сл. гласник РС“, бр. 50/92... 55/2013 - др. закон)
Закон о раду	„ Сл. гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС, 113/2017 и 95/2018 - аутентично тумачење
Закон о уџбеницима	„ Сл. гласник РС“ бр. 27/2018.
Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање плана и програма заједничких предмета у стручним школама за образовне профиле III и IV степена стручне спреме	„Сл.гласник РС – Просветни гласник“ 7/91
Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање наставних планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете за образовне профиле у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручним школама у подручју рада здравство и социјална заштита	„Службени гласник РС - Просветни гласник“ бр 17/15 и 10/19
Правилник о општим основама школског програма	„Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2004
Правилник о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје здравство и социјална заштита	„Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 2/93...2/2009, 6/2010, 8/2013 11/2013 и 14/2013
Правилник о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметнишким школама	„Сл. гласник СРС - Просветни гласник“, бр. 6/90 и „Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/94, 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 2/2002, 5/2003, 10/2003, 24/2004, 3/2005, 6/2005, 11/2005, 6/2006, 12/2006, 8/2008, 1/2009, 3/2009, 10/2009, 5/2010, 8/2010 - испр., 11/2013, 14/2013, 5/2014, 3/2015, 11/2016 и 13/2018, „Сл. гласник РС“, бр. 30/2019 - др. правилник, „Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 15/2019 и 15/2020
Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада здравство и	„Сл. Гласник - РС Просветни гласник”, бр. 7/2014 .... 3/2018.

социјална заштита	
Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада здравство и социјална заштита	„Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 7/2014... 13/18
Правилник о наставном плану и програм предметаграђанско васпитање за први разред средње школе	„Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2001
Правилник о наставном плану и програм предмета верска настава за средње школе	„Сл. гласник РС – Просветни гласник” бр. 6/03, 23/04, 9/05 и 11/16
Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника у средњој школи	„ Сл. гласник РС – Просветни гласник“ 5/2012 и 6/2021 - др. правилник
Правилник о степену и врсти образовања наставника из општеобразовних предмета, стручних сарадника и васпитача у стручним школама	„Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 4/22
Правилник о врсти стручне спреме наставника верске наставе за први разред средње школе и критеријумима и начину оцењивања ученика који похађа верску наставу у стручним школама	„Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2001
Правилник о степену и врсти образовања наставника, стручних сарадника и и помоћних наставника у стручним школама у подручју рада здравство и социјална заштита	„Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 4/22
Правилник о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању	„Сл. гласник РС", бр. 82/15 и 59/20
Правилник о евиденцији у средњој школи	„Сл. гласник РС", бр. 56/19
Правилник о јавним исправама које издаје средња школа	„Сл.гласник РС“,бр. 56/19
Правилник о дипломама за изузетан успех ученика у средњој школи	„Сл. гласник РС“ 37/93 и 43/15
Правилник о педагошкој норми свих облика образовно – васпитног рада наставника и стручних сарадника у средњој школи	„Сл. гласник РС- Просветни гласник“, бр.1/92, 23/97, 2/2000 и 15/19.
Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника	„Сл. гласник РС“ бр. 22/05....9/22
Правилник о стандардима квалитета рада установе	„Сл. гласник РС“, бр. 14/2018
Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање	„Сл. гласник РС“, бр. 46/19
Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установиобразовања и васпитања	Сл. гласник РС“, бр. 22/16
Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе	„Сл.гласник РС “ бр.72/15...115/20

која обавља делатност средњег образовања и васпитања	
Правилник о стручно педагошком надзору	„Сл.гласник РС“ бр. 87/19
Стручно упуство о начину израде школске документације	бр 119-01-346/1/2014-01 од 27.8.2014. МПНТР
Правилник о вредновању квалитета рада установе	„Сл.гласник РС“ бр. 10/19
Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника	„Сл. гласник РС“, бр. 109/21
Правилник о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета	„Сл. гласник РС“, бр. 117/2013
Правилник о стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања	„Сл. гласник РС “, бр. 38/2013
Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја	Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2011
Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање	„Сл. гласник РС“, бр. 74/2018
Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету и ученику	„Сл. гласник РС", бр. 63/2010
Правилник о плану уџбеника	„Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.9/16.... 7/21
Правилник о плану уџбеника за стручне предмете у стручним школама	„Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 6/16
Правилник о полагању стручног испита за секретара установе образовања и васпитања	„Сл. гласник РС“, бр. 8/11

2. ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ

Медицинска школа у Зрењанину основана је 1947. и једна је од најстаријих средњих школа која образује кадрове здравствене струке у Војводини.

Школски простор у матичној згради налази се у Новосадској улици 2. Простире се на 6300м². То је потпуно нови школски простор, грађен искључиво за потребе Медицинске школе Зрењанин, по савременим европским стандардима. Нова школска зграда је званично отворена и почела је са радом 1. септембра 2009. г. Поседује 34 просторије за наставу, као и простор за зубну амбуланту, амбуланту опште праксе, апотеку, фризерски и козметички салон, фискултурну и свечану салу.

Школа је изграђена у стилу модерних школа и опремљена је најновијом опремом потребном за извођење савремене наставе. Стручно и са пуном свешћу о значају свога рада образујемо ученике за најхуманија, али и најодговорнија занимања из области здравства и социјалне заштите. у добро опремљеном радном простору, у атмосфери подстицања постигнућа образујемо 8 образовних профила и омогућавамо ученицима усвајање практичних и примењивих знања и вештина, која ће им омогућити даљи професионални развој у оквиру здравства.

3. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ТРЕБА ДА ДОПРИНЕСЕ ОСТВАРИВАЊУ :

1. **ОСНОВНИХ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;**
2. **ЦИЉЕВА И ОПШТИХ ИСХОДА СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ;**
3. **РАЗВОЈУ КЉУЧНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ;**
4. **РАЗВОЈУ МЕЂУПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА КРАЈ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА;**
5. **ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА РАЗВОЈНОГ ПЛАНА УСТАНОВЕ.**

ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Основни циљеви образовања и васпитања су:

1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог; 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу; 3) шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања; 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности; 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња; 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси; 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења; 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима; 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије; 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења; 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота; 12) развијање позитивних људских вредности; 13) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства; 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву; 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости; 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине; 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања; 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

ЦИЉЕВИ И ОПШТИ ИСХОДИ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Средње образовање и васпитање остварује се у складу са циљевима који су дефинисани законом којим се уређују основе система образовања и васпитања и Законом о средњем образовању и васпитању, а нарочито:

- развој кључних компетенција неопходних за даље образовање и активну улогу грађанина за живот у савременом друштву;
- развој стручних компетенција неопходних за успешно запошљавање;
- оспособљавање за самостално доношење одлука о избору занимања и даљег образовања;
- свест о важности здравља и безбедности, укључујући и безбедност и здравље на раду;
- оспособљавање за решавање проблема, комуникацију и тимски рад;
- поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавања различитости;
- развој мотивације за учење, оспособљавање за самостално учење, самоиницијативе, способност самовредновања и изражавања сопственог мишљења.

Средње образовање и васпитање обезбеђује услове да ученици и одрасли постигну опште исходе образовања и васпитања у складу са Законом.

КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Кључне компетенције за целоживотно учење су:

1) комуникација на матерњем језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми;
2) комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;
3) математичке, научне и технолошке компетенције: основно нумеричко резоновање, разумевање света природе, способност примене знања и технологије за људске потребе (медицина, транспорт, комуникације и др.);
4) дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију;
5) **учење учења:** способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;
6) **друштвене и грађанске компетенције:** способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама;
7) **осећај за иницијативу и предузетништво:** способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима;

8) **културолошка освешћеност и изражавање:** способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима - музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА КРАЈ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА

Циљ оријентације ка међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције чије исходе је потребно остварити на основном нивоу **на крају средњег образовања су:**

1. компетенција за целоживотно учење;
2. комуникација;
3. рад са подацима и информацијама;
4. дигитална компетенција;
5. решавање проблема;
6. сарадња;
7. одговорно учешће у демократском друштву;
8. одговоран однос према здрављу;
9. одговоран однос према околини;
10. естетичка компетенција;
11. предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

НАПОМЕНА : Дефинисање кључних и међупредметних компетенција које ће се развијати кроз наставни процес, предвиђено је да буде остварено путем глобалног планирања наставника.

ЦИЉЕВИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА УСТАНОВЕ **(2026/27-2030/31.)**

- Унапређење квалитета наставе кроз примену савремених метода и већу активност ученика на часу
- Унапређење квалитета и свеобухватности система подршке ученицима
- Јачање школске климе кроз унапређење партнерских односа и сарадничке културе
- Унапређење организације рада и модернизација школских ресурса

КОНКРЕТНИЈИ АКЦИОНИ ПЛАН

ОБЛАСТ: НАСТАВА И УЧЕЊЕ

1. ПРВИ ЦИЉ: Унапређење квалитета наставе кроз примену савремених метода и већу активност ученика на часу

Задаци	Активности	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
1.1. ИНОВИРАЊЕ ПРИПРЕМЕ И АРТИКУЛАЦИЈЕ ЧАСА, РАДИ ВЕЋЕГ АНГАЖОВАЊА УЧЕНИКА	• **Прецизно и садржајно планирање ученичких активности:** У припремама јасно дефинисати конкретне радње ученика (нпр. извођење закључака, израда табела, решавање проблема), стављајући акценат на продуктивни рад у односу на пасивно праћење наставе.	Наставници	Током године	Посета ПП службе, преглед припрема на одређеном узорку
	• **Иновација уводног дела часа и повезивање садржаја:** Успоставити праксу систематизације претходно наученог кроз дијалог и појашњавање недоумица, чиме се креира сигурна основа за усвајање новог градива на почетку сваког часа.	Наставници	Током године	Посета ПП службе, упитник за ученике
	• **Редефинисање предавачких облика рада:** Минимизирати репродуктивно диктирање и преписивање нејасног градива у корист интерактивне анализе и навођења примера којима се теоријска знања операционализују.	Наставници	Током године	Посета ПП службе, упитник за ученике
	• **Унапређење очигледности кроз примену и креирање дидактичких материјала:** Интегрисати постојеће Отворене образовне ресурсе (ООР) у наставни процес и иновирати сопствене наставне материјале како би били креативнији и подстицајнији, омогућавајући ученицима лакше разумевање градива и висок степен очигледности.	Наставници	Током године	Посета ПП службе, упитник за ученике или увид у материјал наставника
	• **Провера остварености исхода као интегрални део завршног дела часа:** Унапредити завршни део часа разноврсним техникама које омогућавају дубински увид у оствареност исхода и напредак ученика, изван оквира површног усменог испитивања.	Наставници	Током године	Посета ПП службе, упитник за ученике
1.2. СИСТЕМСКО УНАПРЕЂЕЊЕ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА КРОЗ САВРЕМЕНЕ НАСТАВНЕ МОДЕЛЕ	• **Стручна подршка педагога у избору наставних модела:** Педагог школе припрема материјал са приказом различитих модела савремене наставе (нпр. проблемска, пројектна, интерактивна настава), пружајући	Педагог школе	Септембар – октобар 2026.	Материјал послан наставницима

	подршку наставницима у одабиру модела који најбоље одговара њиховом предмету и циљевима часа.			
	• **Имплементација одабраних модела у наставну праксу:** Сваки наставник примењује одабрани савремени модел наставе у складу са специфичностима свог наставног плана. (Циљ: 70% наставника интегрише ове моделе у свој рад).	Наставници	Током године	Посета ПП службе, анализа припрема за час
	• **Континуирано стручно усавршавање у области савремене дидактике**: Организација и реализација стручног семинара фокусираног на иновативне наставне моделе и методе рада, ради јачања компетенција наставника за вођење модерног наставног процеса. (Циљ: 50% наставника).	Наставници	Током 2026/2027. школске године	Уверења о савладаној обуци
1.3. УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСТУПАКА СИСТЕМАТИЗАЦИЈЕ И ПРОВЕРЕ ЗНАЊА УЧЕНИКА	• **Стратешко планирање часова утврђивања и систематизације:** Планирање и реализација већег броја часова систематизације како би се ученицима омогућила квалитетна припрема и дубље разумевање садржаја пре саме провере.	Наставници, у оквиру Стручних већа	Почетком школске године, током године (по потреби)	Глобални планови наставника
	• **Координација и детерминисање термина провера:** Усклађивање календара писмених и контролних задатака на нивоу одељења ради спречавања преоптерећења ученика и омогућавања бољег фокуса на учење.	Сви наставници, Стручна већа	Септембар и јануар, сваке школске године	Распоред писмених провера на сајту школе, Ес Дневник
	• **Унапређење транспарентности оцењивања:** Прецизирање исхода и нивоа постигнућа на часовима утврђивања, како би ученици имали јасне смернице и очекивања пре саме провере.	Наставници	Током године, пре часова оцењивања	Мишљење ученика или Ученичког парламента

ОБЛАСТ: ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА

2. ЦИЉ:

ОБЛАСТ: ЕТОС

3. ЦИЉ: Јачање школске климе кроз унапређење партнерских односа и сарадничке културе

Задаци	Активности	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
	• **Превенција и промоција културе дијалога:** Организација трибина на теме превенције различитих облика насиља,	Запослени или спољњи сарадници	Током године	Фб и инстаграм објаве,

3.1. УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ УЛОГЕ ШКОЛЕ И САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	уз континуирану промоцију асертивне и ненасилне комуникације.	предавачи		фотографије
	• **Едукативна подршка породици:** Реализација тематских сусрета или израда едукативних материјала за родитеље ради усаглашавања васпитних ставова и пружања подршке у савременим изазовима одрастања.	Одељењске старешине, ПП служба, гости предавачи	Током године	Фб и инстаграм објаве, едукативни материјали
	• **Заједничке активности за јачање припадности школи:** Планирање и реализација догађаја (хуманитарни базари, трибине, спортски или културни догађаји) који окупљају ученике, запослене и родитеље.	Стручна већа у сарадњи са Активом за развојно планирање	Једном годишње или једном у две године	Извештај, фотографије
3. 2. РАЗВОЈ САРАДНИЧКЕ КУЛТУРЕ И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ КОЛЕКТИВА	• **Хоризонтална размена знања:** Успостављање праксе „колега колеги" кроз кратке презентације знања и вештина стечених на обукама.	Стручна и одељењска већа, НВ	Током године	Извештај, фотографије са едукација
	• **Формирање дигиталне базе примера добре праксе:** Креирање заједничког ресурса (фолдера или платформе) у којем се прикупљају и селектују најуспешније припреме за часове, пројекти и наставни материјали ради међусобног учења.	Тим за проф. развој, Тим за обезбеђивање квалитета	Почетак – новембар 2026. године, а после током године	База је видљива у дигиталној форми
	• **Промовисање професионалних постигнућа:** Увођење интерних механизама похваљивања и обезбеђивање транспарентности у представљању успеха наставника, рада тимова, актива и већа.	Директор, Наставничко веће	Први квартал 2026. године	Записник Наставничког већа, интерни Правилник
	• **Јачање заједништва колектива:** Организовање неформалних активности и сусрета за запослене ради бољег повезивања и унапређења атмосфере.	Директор, Наставничко веће	Током године	Извештај, слике

ОБЛАСТ: ЕТОС

3. ЦИЉ: Јачање школске климе кроз унапређење партнерских односа и сарадничке културе

Задаци	Активности	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
3.1. УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ УЛОГЕ ШКОЛЕ И САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	• **Превенција и промоција културе дијалога:** Организација трибина на теме превенције различитих облика насиља, уз континуирану промоцију асертивне и ненасилне комуникације.	Запослени или спољњи сарадници предавачи	Током године	Фб и инстаграм објаве, фотографије
	• **Едукативна подршка породици:** Реализација тематских сусрета или израда едукативних материјала за родитеље ради усаглашавања васпитних ставова и пружања подршке у савременим изазовима одрастања.	Одељењске старешине, ПП служба, гости предавачи	Током године	Фб и инстаграм објаве, едукативни материјали
	• **Заједничке активности за јачање**	Стручна већа	Једном	Извештај,

	припадности школи: Планирање и реализација догађаја (хуманитарни базари, трибине, спортски или културни догађаји) који окупљају ученике, запослене и родитеље.	у сарадњи са Активом за развојно планирање	годишње или једном у две године	фотографије
3. 2. РАЗВОЈ САРАДНИЧКЕ КУЛТУРЕ И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ КОЛЕКТИВА	• **Хоризонтална размена знања:** Успостављање праксе „колега колеги" кроз кратке презентације знања и вештина стечених на обукама.	Стручна и одељењска већа, НВ	Током године	Извештај, фотографије са едукација
	• **Формирање дигиталне базе примера добре праксе:** Креирање заједничког ресурса (фолдера или платформе) у којем се прикупљају и селектују најуспешније припреме за часове, пројекти и наставни материјали ради међусобног учења.	Тим за проф. развој, Тим за обезбеђивање квалитета	Почетак – новембар 2026. године, а после током године	База је видљива у дигиталној форми
	• **Промовисање професионалних постигнућа:** Увођење интерних механизама похваљивања и обезбеђивање транспарентности у представљању успеха наставника, рада тимова, актива и већа.	Директор, Наставничко веће	Први квартал 2026. године	Записник Наставничког већа, интерни Правилник
	• **Јачање заједништва колектива:** Организовање неформалних активности и сусрета за запослене ради бољег повезивања и унапређења атмосфере.	Директор, Наставничко веће	Током године	Извештај, слике

ОБЛАСТ: ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА, УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА

4. ЦИЉ: Унапређење организације рада и модернизација школских ресурса

Задаци	Активности	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
4. 1. УНАПРЕЂЕЊЕ ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЕФИКАСНОСТИ И ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОДГОВОРНОСТИ	• **Дефинисање процедура и задужења:** Прецизно дефинисање процедура рада и личне одговорности сваког запосленог, ради ефикасније организације и праведније расподеле обавеза.	Директор, Тим за обезбеђ. квалитета	Почетком сваке школске године	Записници, 40-часовна задужења, решења
	• **Пројектно планирање и развој:** Формирање тима за пројекте ради конкурисања за средства намењена техничком опремању и стручном усавршавању.	Директор, Тим за обезбеђ. квалитета	Почетком сваке школске године	Решење о задужењу
	•			
4. 2. РАЗВОЈ ДИГИТАЛНИХ КАПАЦИТЕТА И ТЕХНИЧКА ПОДРШКА НАСТАВИ	• **Анализа дигиталних компетенција:** Спровођење анкете међу наставницима ради утврђивања нивоа дигиталних вештина и потреба за даљим усавршав.	Тим за профес. развој	Прво полугод.	Анкетирање, резултати анкета
	• **Интерна дигитална обука:** Организовање интерних обука за	Запослени са напредним нивоом	Друго полугод.	Извештај о реализацији обука, списак

	наставнике за примену дигиталних алата и основних информатичких знања у настави.	компетенција		учесника
	• **Одржавање и обнављање ресурса:** Обезбеђивање редовног сервисирања постојеће опреме и набавка нових наст. средстава (рачунара, пројектора, штампача, апарат за пластифицирање...).	Директор, лице за одржавање	Током године	Непосредан увид, евиденције

4. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Средња Медицинска школа у Зрењанину је установа у којој се обавља **делатност средњег стручног образовања** и васпитања. У њој се стичу стручна звања и способности за даље школовање, односно за рад, заснована на достигнућима науке, технологије, културе, уметности; стиче васпитање; негују моралне и естетске вредности; развијају физичке и духовне способности личности; свест о хуманистичким вредностима, личној и друштвеној одговорности и негује заштита здравља.

Школа је верификована за остваривање наставних планова и програма у подручјима рада :

Подручје рада	Образовни профили
Здравство и социјална заштита	1. Медицинска сестра – техничар (четворогодишњи) – на српском и мађарском језику, 2. Фармацеутски техничар (четворогодишњи), *3. Фармацеутски техничар – оглед (четворогодишњи),* *4. Медицинска сестра – васпитач (четворогодишњи),* 5. Стоматолошка сестра – техничар (четворогодишњи), 6. Козметички техничар (четворогодишњи), 7. Лаборантски техничар (четворогодишњи), 8. Гинеколошко–акушерска сестра (четворогодишњи), 9. *Здравствени неговатељ (трогодишњи)*
Остало – личне услуге	*1. Женски фризер (трогодишњи),* *2. Мушки фризер (трогодишњи)*

Решења о верификацији образовних профила

Решење Покрајинског секретаријата за образовање, управу и националне заједнице	128-022-756/2014-01	29. 8. 2014.
Решење Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице	128-022-195/2017-01	22. 3. 2017.
Решење Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице	001039103 2024	25. 06. 2024.

Почетком школске 2025/2026. године, у оквиру подручју рада „Здравство и социјална заштита“, **настава ће се одвијати у 24 одељења :**

1. Медицинска сестра – техничар на српском језику – 12 одељења (од I до IV),
2. Медицинска сестра – техничар на мађарском језику – 4 одељења (од I до IV),
3. Фармацеутски техничар – 4 одељења (од I до IV),
4. Лабораторијски техничар – 1 одељење (I-6 разред),
5. Козметички техничар – 2 одељења (III-6 и IV-6 разред),
6. Гинеколошко – акушерска сестра – 1 одељење (II-6).

ШКОЛСКА 2026/2027. ГОДИНА
ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

Од момента када школски програм буде на снази, **односно почетком школске 2026/2027. године,** у оквиру подручју рада „Здравство и социјална заштита“, **настава ће се одвијати у 24 одељења :**

1.Медицинска сестра – техничар на српском језику – 12 одељења
2.Медицинска сестра – техничар на мађарском језику – 4 одељења
3.Фармацеутски техничар – 4 одељења
4.Лабораторијски техничар – 1 одељење
5.Козметички техничар – 1 одељење
6. Гинеколошко акушерска сестра – 2 одељења

Разред	Одељење	СМЕР	Језик на ком се изводи настава	Трајање
I	1	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
I	2	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
I	3	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
I	4	Медицинска сестра техничар	Мађарски	4 године
I	5	Фармацеутски техничар	Српски	4 године
I	6	Гинеколошко акушерска сестра	Српски	4 године
II	1	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
II	2	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
II	3	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
II	4	Медицинска сестра техничар	Мађарски	4 године
II	5	Фармацеутски техничар	Српски	4 године
II	6	Лабораторијски техничар	Српски	4 године
III	1	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
III	2	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
III	3	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
III	4	Медицинска сестра техничар	Мађарски	4 године
III	5	Фармацеутски техничар	Српски	4 године
III	6	Гинеколошко акушерска сестра	Српски	4 године
IV	1	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
IV	2	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
IV	3	Медицинска сестра техничар	Српски	4 године
IV	4	Медицинска сестра техничар	Мађарски	4 године
IV	5	Фармацеутски техничар	Српски	4 године
IV	6	Козметички техничар	Српски	4 године
Укупно		**24 одељења**		

НАПОМЕНА :

Сваке школске године, у зависности од одобрених смерова, **број одељења може да се промени**. Уколико дође до измена оне ће бити представљене **Анексом школског програма и Годишњим планом рада школе,** за сваку школску годину.

5. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ, ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ И МОДУЛИ ПО ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА И РАЗРЕДИМА

Овде ће информативно бити приказани обавезни и изборни програми по образовним профилима и разредима. Наставни план и програм са детаљним прегледом свих предмета и њиховог садржаја, као и фонд часова по предметима и годинама, биће приказани у посебном документу.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ - МЕДИЦИНСКА СЕСТРА ТЕХНИЧАР

ПРВА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Анатомија и физиологија	Верска настава
Мађарски језик и књижевност*	Прва помоћ (блок)	Грађанско васпитање
Српски као нематерњи језик *	Латински језик	
Страни језик	Здравствена нега	
Физичко васпитање		
Математика		
Рачунарство и информатика		
Историја		
Музичка култура (блок)		
Физика		
Географија		
Хемија		
Биологија		

* Само за ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине (мађарски језик)

ДРУГА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Здравствена нега	Верска настава
Мађарски језик и књижевност*	Патологија	Грађанско васпитање
Српски као нематерњи језик *	Микробиологија са епидемиологијом	
Страни језик	Хигијена и здравствено васпитање	
Физичко васпитање	Фармакологија	
Математика	Здравствена психологија	
Физика	Медицинска биохемија	
Биологија	Медицинска етика	

* Само за ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине (мађарски језик)

ТРЕЋА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)	Изборни предмет према програму образовног профила**	
			Разред	Предмет
Српски језик и књижевност	Здравствена нега	Верска настава	3-1	Масажа
Мађарски језик и књижевност*	Инфектологија	Грађанско васпитање	3-2	Масажа
Српски као нематерњи језик *	Гинекологија и акушерство		3-3	Масажа
Страни језик	Интерна медицина		3-4	Биологија
Физичко васпитање	Хирургија			
Математика	Неурологија			
Социологија са правима грађана				

* Само за ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине (мађарски језик)
** Ученици сваке школске године бирају изборни предмет. Овде ће бити приказан одабир за школску 2026/2027. годину.
Свака наредна промена биће приказана Анексом школског програма.

ЧЕТВРТА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)	Изборни предмет према програму образовног профила**	
			Разред	Предмет
Српски језик и књижевност	Здравствена нега	Верска настава	4-1	Дерматологија
Мађарски језик и књижевност*	Интерна медицина	Грађанско васпитање	4-2	Биологија
Српски као нематерњи језик *	Хирургија		4-3	Дерматологија
Страни језик	Педијатрија		4-4	Дерматологија
Физичко васпитање	Психијатрија			
Математика	Предузетништво			

* Само за ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине (мађарски језик)

** Ученици сваке школске године бирају изборни предмет. Овде ће бити приказан одабир за школску 2026/2027. годину.
Свака наредна промена биће приказана Анексом школског програма.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ - ФАРМАЦЕУТСКИ ТЕХНИЧАР

ПРВА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Анатомија и физиологија	Верска настава
Страни језик	Фармацеутско технолошке операције и поступци	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Хигијена и здравствено васпитање	
Математика	Латински језик	
Рачунарство и информатика	Прва помоћ (блок)	
Историја	Медицинска етика	
Ликовна култура (блок)		
Физика		
Географија		
Хемија		
Биологија		

ДРУГА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Микробиологија са епидемиологијом	Верска настава
Страни језик	Патофизиологија	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Организација фармацеутске делатности	
Математика	Аналитичка хемија	
Хемија	Фармацеутска технологија	
Биологија	Фармакогнозија са фитотерапијом	

ТРЕЋА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)	Изборни предмет према програму образовног профила*	
			Разред	Предмет
Српски језик и књижевност	Фармацеутска технологија	Верска настава	3-5	Неор. хемија
Страни језик	Фармакогнозија са фитотерапијом	Грађанско васпитање		
Физичко васпитање	Фармацеутска хемија са аналитиком лекова			
Математика	Медицинска биохемија			
Социологија са правима грађана	Основи клиничке фармације			
	Здравствена психологија			
	Токсикологија			

* Ученици сваке школске године бирају изборни предмет. Овде ће бити приказан одабир за школску 2022/2023. годину. Свака наредна промена биће приказана Анексом школског програма.

ЧЕТВРТА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)	Изборни предмет према програму образовног профила*	
			Разред	Предмет
Српски језик и књижевност	Фармацеутска технологија	Верска настава	4-5	Дерматологија
Страни језик	Фармацеутска хемија са аналитиком лекова	Грађанско васпитање		
Физичко васпитање	Броматологија са дијететиком			
Математика	Фармакологија и фармакотерапија			
	Козметологија			
	Предузетништво			

*Ученици сваке школске године бирају изборни предмет. Овде ће бити приказан одабир за школску 2022/2023. годину. Свака наредна промена биће приказана Анексом школског програма.

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ - КОЗМЕТИЧКИ ТЕХНИЧАР

ПРВА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Анатомија и физиологија	Верска настава
Страни језик	Масажа	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Хигијена и здравствено васпитање	
Математика	Латински језик	
Рачунарство и информатика	Прва помоћ (блок)	
Историја		
Ликовна култура (блок)		
Физика		
Географија		
Хемија		
Биологија		

ДРУГА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Масажа	Верска настава
Страни језик	Здравствена психологија	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Микробиологија са епидемиологијом	
Математика	Патологија	
Хемија	Естетска нега	
Биологија	Фармакологија	

	Медицинска биохемија	

ТРЕЋА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Естетска нега	Верска настава
Страни језик	Медицинска етика	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Физикална медицина	Изборни предмет према програму образовног профила*
Математика	Козметологија	
Социологија са правима грађана	Дерматологија	
	Основе клиничке медицине	

ЧЕТВРТА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Естетска нега	Верска настава
Страни језик	Козметологија	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Дерматологија са негом	Изборни предмет према програму образовног профила* Исхрана
Математика	Естетска хирургија са негом	
	Предутетништво	

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ - ЛАБОРАТОРИЈСКИ ТЕХНИЧАР

ПРВА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Анатомија и физиологија	Верска настава
Страни језик	Лабораторијске технике	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Хигијена и здравствено васпитање	
Математика	Латински језик	
Рачунарство и информатика	Медицинска етика	
Историја	Прва помоћ (блок)	
Ликовна култура (блок)		
Физика		
Хемија		
Биологија		

ДРУГА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Микробиологија и паразитологија са епидемиологијом	Верска настава
Страни језик	Патологија	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Хистологија	
Математика	Аналитичка хемија	
Физика	Здравствена психологија	
Географија		
Хемија		

ТРЕЋА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Микробиологија и паразитологија са епидемиологијом	Верска настава
Страни језик	Токсиколошка хемија	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Медицинска биохемија	Изборни предмет према програму образовног профила*
Математика	Хематологија са трансфузиологијом	
Социологија са правима грађана	Основи клиничке медицине	

ЧЕТВРТА ГОДИНА

Обавезни општеобразовни предмети	Обавезни стручни предмети	Изборни предмети (обавезни изборни)
Српски језик и књижевност	Микробиологија и паразитологија са епидемиологијом	Верска настава
Страни језик	Медицинска биохемија	Грађанско васпитање
Физичко васпитање	Хематологија са трансфузиологијом	Изборни предмет према програму образовног профила*
Математика	Броматологија	
	Предузетништво	

6. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ЦИЉЕВА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

СТРЕМИМО ОСТВАРИВАЊУ...	КАКО ЋЕМО ТО ПОСТИЋИ ?
1. **ОСНОВНИХ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**	**Ови циљеви се остварују током основног школовања и настављају да се реализују и даље, у средњој школи. Њихово остваривање спроводи се кроз целокупан образовно – васпитни процес: редовну наставу, ваннаставне активности, на часовима одељенског старешине, путем сарадње са стручним сарадницима и остваривањем свих програма рада приказаних у школском програму.**
2. **ЦИЉЕВА И ОПШТИХ ИСХОДА СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**	**Њихово остваривање спроводи се кроз целокупан образовно – васпитни процес :** **- часови теоријске наставе,** **- практични облици наставе (вежбе и настава у блоку),** **- остваривањем свих програма рада приказаних у школском програму.**
3. **РАЗВОЈУ КЉУЧНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ:**	**Развој ових компетенција може да се остварује на свим часовима и ваннаставним активностима, а посебно тамо где је најпогодније повезати их са садржајим сваког појединачног предмета. У односу на природу предмета, развој одређених компетенција ће се природније и лакше подстицати и са њима повезати. Ми ћемо овде навести, управо те најчешће везе.**
➢ **КОМУНИКАЦИЈА НА МАТЕРЊЕМ ЈЕЗИКУ**	На часовима српског језика и књижевности, односно мађарског језика и књижевности, као и на осталим часовима, неговањем културе изражавања и чувања језичког идентитета, те у оквиру ваннаставних активности (рецитаторска и драмска секција), подстичћи ученике на правилно изражавање и вођење комуникације на сврсисходан и конструктиван начин у образовном, јавном и приватном контексту.
➢ **КОМУНИКАЦИЈА НА СТРАНОМ ЈЕЗИКУ**	На часовима страних језика, подстицањем ученика на усмено и писмено изражавање страним језиком на редовним часовима, код куће или радом на одређеним пројектима где би се ученици подстицали да траже изворе информација на страном језику или у корелацији са српским језиком, да преведу делове одређених текстова (проза, поезија, чланци, музичке нумере, те

	своје радове, мисли, едукативне флајере итд.
➢ **МАТЕМАТИЧКЕ, НАУЧНЕ И ТЕХНОЛОШКЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	Ове компетенције се развијају подстицањем развоја и примене логичко-математичког мишљења у сагледавању и разумевању појава и односа и решавању проблема; подршком истраживањима, упитаности, откривањима и закључивању о природним и физичким појавама, у активностима у оквиру различитих тема и пројеката и животно-практичним ситуацијама; применом сазнања у решавању практично животних потреба и проблема.
➢ **ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА**	На часовима рачунарства и информатике и у оквиру свих осталих предмета где се у образовне сврхе користе различити дигитални алати и самостално израђују образовни ресурси ; на ЧОС-у у оквиру остваривања васпитних задатака на тему „Дигитално насиље“ и „Безбедност на интернету“, путем предавања стручних сарадника или других лица на сличне теме итд.
➢ **УЧЕЊЕ УЧЕЊА**	Ова компетенција се развија подршком ученицима да освешћују процес властитог учења; кроз подршку промишљању, преиспитивању, планирању учења, упознавањем ученика са стратегијама успешног учења, писањем или заједничким извођењем теза на табли како би се ученицима показао начин издвајања најважнијих чињеница, затим кроз предавања стручних сарадника на ову тему итд.
➢ **ДРУШТВЕНЕ И ГРАЂАНСКЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	На часовима грађанског васпитања и социологије са правима грађана, на часовима одељенског старешине, укључивањем ученика у рад Ученичког парламента, као и различитих пројеката у сарадњи са Канцеларијом за младе, Црвеним крстом, Спортским савезом и слично.
➢ **ОСЕЋАЈ ЗА ИНИЦИЈАТИВУ И ПРЕДУЗЕТНИШТВО**	У оквиру предмета предузетништво (развијање способности за планирање и управљање предузетничким пословима, учешћем ученика на такмичењима), у оквиру манифестације „Изађи ми на теглу“, остваривањем одређених посебних програма образовно – васпитног рада и радом тима за развој међупредметник компетенција и предузетништва.
➢ **КУЛТУРОЛОШКА ОСВЕШЋЕНОСТ И ИЗРАЖАВАЊЕ**	На часовима музичке културе, ликовне културе, српског језика и књижевности, мађарског језика и књижевности, кроз различите ваннаставне активности, учешћем ученика у садржајима културних активности школе, посетама позоришту, музеју, галерији, сарадњом са ПП службом, путем предавања и слично.

4. РАЗВОЈУ МЕЂУПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА КРАЈ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА	**Међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета и примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака.**
➢ **КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ**	Ученик ће се кроз све наставне предмете оспособљавати и мотивисати да схвати значај учења, да изабере одговарајуће методе, да прати сопствени напредак током учења и да га усмерава у складу са намерама и циљем који има, те превазилази тешкоће у учењу. Посебан осврт биће на томе да ученик зна да користи различите изворе информација и има критички однос према њима. Примењујући претходно учење и искуство, ученик ће стицати нова знања и вештине.
➢ **КОМУНИКАЦИЈА**	Кроз редовну наставу и васпитни рад са ученицима развијаће се вештине различитих облика коминикације (усмена и писмена, невербална, путем интернета и сл.), подстицаће се уважавање саговорника, способност активног слушања и примена асертивне комуникације, као и неговање културе дијалога у заједницама којима припадају.
➢ **РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА**	Поучавати ученика да разуме значај коришћења поузданих података и информација у процесу учења, њиховој примени за рад, доношењу одлука и у свакодневном животу. Подстицати ученике да користе знања и вештине из различитих предмета да представе, прочитају и протумаче податке користећи текст, бројеве, табеле, дијаграме, графиконе и друге аудио-визуелне форме, да користе и самостално проналазе различите изворе информација и података (библиотека, медији, интернет, институције итд.), критички разматрају њихову поузданост и разврставају их, те повезују релевантне информације из различитих извора.
➢ **ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА**	Ученик ће се оспособљавати да користи различита средства из области информационо - комуникационих технологија (ИКТ) на одговоран и критички начин, ради ефикасног испуњавања постављених циљева и сопствених потреба у свакодневном животу и образовању. Кроз наставу предмета Рачунарство и информатика, као и применом стечених знања у осталим предметима, те свеобухватним васпитањем аналитичког, креативног и критичког мишљења, од ученика ће се очекивати : да познаје основне карактеристике ИКТ-а, односно њихов утицај и значај на живот и рад појединца и заједнице ; да уме да одабере одговарајуће ИКТ средство и да га користи на одговоран и креативан начин у свакодневним активностима (учење, комуникација, решавање проблема, организација времена, обрада, размена и презентација информација), да је приликом коришћења ИКТ-а свестан ризика за сопствену и туђу сигурност

	и добробит, да поштује приватност и одговорним поступањем штити себе и друге.
➢ **РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА**	Кроз целокупан образовно – васпитни процес, ученици ће се оспособљавати да : ангажују своје индивидуалне капацитете (знање из различитих предмета, искуство стечено изван школе, као и интелектуалне, емоционалне и социјалне способности) и друге ресурсе који му стоје на располагању (различити извори информација, алати, књиге, искуство других ученика, наставника и других особа из школског и ваншколског окружења, итд.), селективно и сврсисходно их користе, истрајавају у решавању проблема и проналажењу делотворног решења за дефинисане проблемске ситуације за које не постоји очигледно решење, а које се јављају током учења и приликом учешћа у животу школе.
➢ **САРАДЊА**	Кроз примену различитих облика сарадње (групни рад, тимски рад на пројектима, рад у пару, организацијом заједничких ваннаставних активности), као и кроз посебан програм којим се подржава тимски рад, ученици ће се поучавати да : конструктивно, аргументовано и креативно доприносе раду групе, усаглашавају и остварују заједничке циљеве ; доприносе постизању договора о правилима заједничког рада и придржавају их се; активно слушају и постављају релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснивају на аргументима ; конструктивно доприносе решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштују друге као равноправне чланове групе ; ангажују се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин и доприносе унапређењу рада групе.
➢ **ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ**	Ова компетенција подразумева да ученик : активно учествује у животу школе и заједнице тако што поштује друге учеснике као једнако вредне аутономне особе и њихова људска и мањинска права ; својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога, односно супротставља се различитим формама насиља и дискриминације; критички и аргументовано учествује у разматрању отворених питања за која је заинтересован, поштујући разлике у мишљењу и интересима и даје лични допринос постизању договора; има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у ком живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама ; изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције и тако доприноси духу интеркултуралности; залаже се за солидарност и учествује у хуманитарним активностима итд. Све ове особине и вештине развијаће се путем различитих посебних програма и кроз наставу

	свих предмета, а посебно тамо где је најпогодније : грађанско васпитање, социологија са правима грађана, историја, географија, матерњи и страни језик.
➢ **ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ**	У оквиру стручних медицинских предмета и у оквиру свих предмета где је могуће садржајно повезивање, путем предавања за ученике и сарадњом са различитим здравственим установама, као и ангажовањем ученика да припреме предавања /презентације о темама везаним за здравље (ученик прикупља информације о темама у вези са ризицима, очувањем и унапређењем психофизичког здравља, укључује се у активности значајне за превенцију болести и очување здравља, свестан је свих димензија здравља (физичко, ментално, социјално, емоционално здравље), познаје факторе који доприносе здрављу или га угрожавају, учествује у промоцији здравих стилова живота итд.
➢ **ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ**	Ова компетенција подразумева да ученик : разуме концепт здравог и безбедног окружења (вода, ваздух, земљиште) за живот људи; показује спремност за ангажовање у заштити природе и управљању ресурсима тако да се не угрожава могућност будућих генерација да задовоље своје потребе; процењује ризике и користи од употребе неких супстанци по околину и здравље људи и одговорно поступа са њима (правилно их складишти и одлаже отпад), познаје факторе који утичу на загађење земљишта, воде и ваздуха ; увиђа предности и недостатке коришћења различитих извора енергије; разуме значај и користи рециклирања. Сва ова знања и вештине развијаће се реализацијом посебног програма заштите животне средине, кроз садржаје предмета биологија и хемија и одређене области појединих стручних предмета.
➢ **ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА**	Садржај естетичке компетенције : ученик позитивно вреднује допринос културе и уметности развоју људске заједнице; свестан је међусобних утицаја културе, науке, уметности и технологије; показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике ; има изграђене преференције уметничких и културних стилова и користи их за обогаћивање личног искуства ; уме да анализира и критички вреднује уметничка дела која су представници различитих стилова и епоха; вреднује алтернативне уметничке форме и изразе (субкултурна дела). Ова компетенција ће се развијати путем предмета или области предмета који садржајно припадају некој уметности : српски/мађарски језик и књижевност, страни језици, музичка и ликовна култура.
➢ **ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И**	Кроз образовање за предузетништво, ученик се учи организационим вештинама и

ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ	способностима, укључујући различите интерперсоналне вештине, као и организацију простора, управљање временом и новцем. Ученик ће се оспособљавати за комплексно планирање и одлучивање које подразумева поштовање више услова истовремено. Радиће на осмишљавању пројеката у складу са унапред постављеним захтевима и знати како да се упозна са карактеристикама одређених послова и радних места. Ученици ће се подстицати на волонтерско ангажовање и коришћење различитих могућности за стицање радног искуства.
5. ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА РАЗВОЈНОГ ПЛАНА УСТАНОВЕ	Визија којој стремимо остваривање се интеграцијом активности планираних Развојним планом у редовну наставу, посебне програме као што су Програм сарадње са локалном самоуправом (заједницом), Програм каријерног вођења и саветовања и Програми слободних активности. Такође, одређени део планираних садржаја/активности остварице се радом појединих тела школе: Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе, Стручни актив за развојно планирање, Тим за самовредновање итд. Посебна пажња биће усмерема на етос школе и трагање за изворима финансирања, како би се школа континуирано осавремењавала новим наставним средствима. Педагошко – психолошка служба пружаће наставницима информације и препоруке о начинима унапређивања наставе и рада у циљу подизања квалитета наставног процеса, односно стремљења ка реализацији наставе која ће мање бити традиионална, а више интерактивна, подстичућа и интегративна.

7. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

7. 1. ДОПУНСКА НАСТАВА

Допунска настава се организује за ученике који који стално или повремено заостају у савладавању образовно – васпитних садржаја у редовној настави.

ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ овог програма је омогућавање ученицима који заостају у савладавању образовно – васпитних садржаја да се лакше укључе у редовни васпитно – образовни процес.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- ближе одређење програмских садржаја у којима ученици не постижу добре резултате;
- савладавање овако утврђених садржаја ускладити са потребама и могућностима ученика за које се организује овакав рад;
- пружање помоћи ученицима да се лакше уклопе у редовну наставу и праћење њиховог напредовања.

САДРЖАЈ

Садржаји су идентични прописаном наставном плану и програму. Избор, ширина и дубина обраде градива, као и дидактичко – методички поступци су под утицајем индивидуалних карактеристика ученика укључених у допунски рад.

ОБЈАШЊЕЊЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ

Пре издвајања ученика за допунски рад треба утврдити узроке и тешкоће које ученици имају у савладавању градива. У самом идентификовању ученика за које треба организовати допунски рад учествују школски педагог и психолог, предметни наставник, одељенски старешина, родитељ, а према потреби и школски лекар. Узимајући у обзир узроке заостајања појединих ученика у савладавању садржаја неких наставних подручја (предмета), допунским радом се обухватају:

- ученици који долазе из других школа, а поготово из других република, с обзиром на то де се програми разликују;
- ученици који су похађали наставу у иностранству;
- ученици који су због болести, породичних и других оправданих разлога дуже одсуствовали са наставе;
- ученици који перманентно заостају и тешко савлађују наставно градиво;
- ученици који у току наставне године више пута у континуитету добијају негативну оцену из неког наставног подручја (предмета), а посебно ако су из тог предмета у претходном разреду показали недовољан успех или ишли на поправни испит;
- ученици који у довољној мери не познају језик на ком се обавља настава.

Допунски рад треба, по правилу, организовати у току читаве наставне године, с тим што за неке ученике или групе ученика може да траје дуже или краће време, што зависи од узрока заостајања и потребног времена за савлађивање садржаја програма неких наставних подручја у редовној настави.

Приликом планирања допунског рада мора се водити рачуна о следећем:

- један ученик, који заостаје у савлађивању садржаја из више предмета може бити укључен у додатни рад истовремено само из два предмета;
- допунски рад организовати са групом ученика или са појединим ученицима, а број ученика у групи не треба да буде већи од 10 и зависи од узрока заостајања ученика и природе садржаја програма појединих предмета;
- група ученика за допунски рад може се образовати у оквиру једног одељења или у оквиру једног разреда;
- групе, по правилу, треба да обухватају оне ученике који имају исте проблеме и тешкоће у савлађивању садржаја неких предмета;
- састав неких група не треба да буде сталан у току читаве године, будући да неки ученици који отклоне пропусте које су имали у праћењу напуштају их, али да се у њих укључују неки нови ученици;
- оријентационо планирати садржаје за сваког ученика и за сваку групу, водећи рачуна при томе да се допунски рад може одржавати у оквиру једног или два часа недељно.

Трајање допунског рада се мора организовати на такав начин узимајући у обзир пропусте у знању, нивое усвојености градива, психофизичке могућности ученика као и оптерећеност ученика у току дана. Дужина рада са појединим ученицима у групама може трајати краће или дуже од 45 минута.

7. 2. ДОДАТНА НАСТАВА

Додатном наставом треба обухватити ученике: који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање и продубљивање знања и вештина и који су обдарени и талентовани за одређене области предмета.

ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- идентификовање обдарених и талентованих ученика ;
- задовољавање индивидуалних особености ученика – склоности, интересовања, способности за учење, стила учења ;

- подстицање индивидуалног развоја ученика, пре свега њихових интелектуалних карактеристика, што омогућава њихово брже напредовање (акцелерација);
- проширивање и продубљивање обима и садржаја појединих предмета за које ученици показују интересовања и способности;
- груписање ученика према способностима и интересовањима чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада.

САДРЖАЈ

Садржаји додатне наставе полазе од редовног плана и програма али се, сходно интересовањима и потребама ученика, проширују, продубљују и допуњују новим садржајима одређених наука и као такви важе само за ученике обухваћене овим обликом рада. Самим тим, садржаји додатне наставе су индивидуализовани, како у односу на ученика, тако и у односу на наставника.

ОБЈАШЊЕЊЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ

Један ученик, се по правилу, може укључити у додатни рад само из једне наставне области, односно предмета. Међутим, уколико ученик постиже изузетне резултате из више наставних области, односно предмета, може бити укључен у додатни рад из два предмета ако они припадају сродној групи (природна, друштвена и сл.) и ако ученик изричито испољи жељу. Ученици који су обухваћени додатним радом из једне наставне области, односно предмета могу бити ангажовани у раду једне секције, научне групе, дружине и сл.

Разредни старешина, предметни наставник, педагошко – психолошка служба школе, одељенска заједница ученика предлажу ученике за укључивање у додатни рад. Коначну одлуку о избору ученика за укључивање у додатни рад по наставним областима и предметима појединих одељења и разреда, доносе одговарајућа одељенска или разредна већа и образовно – васпитно веће школе.

Програм додатног рада треба планирати и организовати у оквиру недељног распореда часова образовно – васпитног рада. Часови могу да трају краће или дуже од 60 минута, зависно од садржаја који се остварују. Треба настојати да се према могућностима додатни рад организује: пре почетка редовне наставе, у супротној смени, за време радних субота и сл. При томе се мора водити рачуна о просторним, материјалним и организацијским могућностима школе, као и томе које време најбоље одговара ученицима и наставницима, а поготову ученицима путницима.

С обзиром на примену и функцију додатног рада наставник треба да препоручи најразноврсније облике, методе и поступке рада који ће ученицима омогућити да њихове креативне способности и инересовања максимално дођу до изражаја (индивидуални и групни облик рада, проблемска настава, индивидуализована настава и други облици наставног рада). Наставник треба да упућује ученике да самостално испитују разне појаве, да се служе разноврсном литературом, приручницима, алатима и инструментима, као и да сачине записе, анализе, закључке и сл.

7. 3. ПРИПРЕМНА НАСТАВА

Припремни рад се остварује за ученике који полажу разредни или поправни испит и за ванредне ученике. Припремну наставу школа остварује у обиму од најмање 10% од укупног годишњег броја часова из предмета. За полагање матурских и завршних испита припремну наставу школа остварује у обиму од најмање 5% од укупног годишњег броја часова из предмета из којих се полаже матурски, односно завршни испит. Припремни рад се организује, по правилу, у августовском испитном року, изузев за ученике завршног разреда за које се организује у јунском испитном року.

8. ПРОГРАМ КОЈИМ СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, КОМУНИКАЦИЈА, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА

Активности којима се развијају способности за решавање проблема и комуникација

Законом о средњем образовању и васпитању, уређени су програми који развијају способности за решавање проблема комуникације. Дугогодишња пракса, показала је да проблеми у процесу комуницирања, на различитим релацијама (ученик-професор, родитељ-одељенски старешина, ученик-педагог и сл.), представљају једну од озбиљних препрека остваривању успешног образовно-васпитног рада. Да би се наведене препреке и проблеми превазишли и образовно-васпитни рад учинио квалитетнијим и ефикаснијим, школа доноси и спроводи различите програме који се остварују кроз различите наставне и слободне активности са ученицима, запосленим, родитељима, у сарадњи са јединицим локалне самоуправе и сл.

Реализатори наведених програма којима се развијају способности за решавање проблема комуникације су одељенске старешине кроз реализовање наставе на часовима одељенског старешине, педагошко-психолошка служба школе кроз реализовање програма и активности кроз различите радионице, индивидуалне разговоре са ученицима, посете на часовима одељенског старешине и сл.

Посебна пажња се у школи поклања на активности сарадње са породицом и родитељима. Посебним законима је стављен акценат на партнерски однос школе и родитеља, који су већ препознати у системском закону, а овде посебно разрађени. Ови односи су засновани на принципима међусобног разумевања,поштовања и поверења, обухватају детаљно информисање и саветовање родитеља и укључивање у активности школе у циљу обезбеђивања свеобухватности и трајности образовно-васпитних утицаја.

Програмом сарадње са породицом, школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима деце и ученика, који обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитнообразовних утицаја.

Посебну улогу у наведеним активностима има институција Савета родитеља, чији су чланови представници родитеља свих одељења, и где се решавају бројна

питања из области образовно-васпитног рада, а у поступку вредновања квалитета рада школе, узима се у обзир и мишљење родитеља.

Тимски рад наставника

- Сврха тимске организације у школи је да се део оперативних процеса школе додели тимовима састављеним од особља којима се даје известан степен слободе да одлуче како ће организовати процес који им је поверен. Потенцијална корист од тимске организације је у томе што се ослобађа креативна енергија запослених и ствара се „сигурна“ радна средина да особље изрази своје вештине. Додатно, тимска организација даје запосленима већи осећај да могу да утичу на радну ситуацију и повећава радну мотивацију. Тимска организација може да се примени на много начина: од „опрезног“ првог корака у успостављању тима како би се реализовале неке мање битне функције школе (попут организације дешавања или писања пројекта) до потпуне делегације организовања процеса обуке за тимове наставника.
- Тимски рад захтева заједнички циљ, заједничко улагање у постизање циља, заједничку одговорност, сарадничке вештине, јер постигнути резултати су заправо успех за све. Сагледавање ефеката примене програма стручног усавршавања, примене интегративне наставе, процењивање сопственог рада и праксе је могуће једино процесом самовредновања који омогућава препознавање снага школе и подручја за побољшање и води ка планирању мера за унапређивање.

Тимски рад ученика

Тимски рад код ученика развијаће се, најпре, упознавањем ученика са принципима функционисања тима, где је од великог значаја да се тачно зна који је циљ тимског рада и да постоји јасна подела улога и задужења у њему, а затим ангажовањем ученика у остваривању различитих задатака. Начини помоћу којих се подстиче тимски рад су :

- започети с једноставнијим и организацијски мање захтевним типовима тимског рада, док се ученици не уходају и не стекну искуство (наставник може са ученицима причати о томе каква се сарадња од њих очекује, као и упознати их са правилима којих ће морати да се придржавају),
- учешће ученика у различитим пројектима (образовним и васпитним),
- организацијом рада Ученичког парламента,
- покретањем и реализовањем хуманитарних акција,
- учешћем ученика у тимским спортским активностима,
- волонтерским радом у различитим организацијама (спортске и здравствене установе),
- учешћем ученика у културним манифестацијама,
- организацијом (самоиницијативно) различитих ваннаставних активности ученика (на пример самостално организовање екскурзија, излета, посета...),
- подстицањем ученика на тимско решавање различитих проблема.

Самоиницијатива и подстицање предузетничког духа

У школи се посебна пажња поклања развијању самосталности ученика, развоју самоиницијативе и предузетничког духа кроз бројне наставне и ваннаставне активности.

Садржаји и активности којима се развијају способности за решавање проблема комуникације, тимски рад, самоиницијатива и подстицање предузетничког духа

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ, ТЕМЕ, САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Према плану одељенског старешине, током године	Предавања и дискусије на тему комуникације и решавања проблема	На часу одељенског старешине	Одељенски старешина, ПП служба
Према плану психолога/педагога	Предавања и разговор педагога и психолога у одељењима (где се укаже потреба) на теме решавања проблема комуникације	Излагање или групни разговори	Педагошко – психолошка служба
Током године	Едукативне презентације на тему „Асертивна комуникација“	Гугл учионица разредног старешине или предавање	Педагошко – психолошка служба
Према плану психолога	Радионице о тимском раду за ученике	Радионица	Психолог
Према плану стручних сарадника	Радионице о тимском раду и комуникацији, за наставнике	Радионице на састанцима тимова	Педагог и психолог
Према плану Ученичког парламента	Вршњачка едукација – превенција насиља и ненасилилна комуникација	Вршњачка едукација	Вршњачки едукатори ученичког парламента
По потреби, током године	Сарадња са ученицима који имају потешкоћа у комуникацији и њиховим разредним старешинама	Индивидуални разговори	Педагошко - психолошка служба
Према плану ПП службе и одељенских старешина 4. разреда	Активности по питању каријерног вођења и саветовања	Информисање	Педагог и психолог
Према плану тима за координацију ученичког парламента	Сарадња са другим парламентима на нивоу града	Сарадња, састанци	Ученички парламент
Према годишњем плану рада школе	Реализација пројеката на нивоу школе	На основу садржаја пројеката	Ученички парламент, координатори
Према годишњем плану рада школе	Промоција школе	Активности дате у ГПРШ	Стручна већа, ученички парламент
Према акционом плану Ученичког парламента	Учешће у хуманитарним акцијама	Наведено у акционом плану УП	Ученички парламент
Према акционом плану Тима за предузетништво	Предавања социјалних партнера на теме самоиницијативе и предузетничког духа	У акционом плану Тима за предузетништво	Тим за преузетништво

9. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ овог програма је упознавање са културном баштином нашег и других народа; оплемењивање емоција и емоционалног изражавања путем уметности; развијање стваралаштва и развијање интересовања за културу, науку и уметност.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Задовољавање и даље развијање интересовања и склоности ученика,
- подстицање и развијање самоиницијативе, самосталности и стваралаштва,
- развијање интелектуалне радозналости, жеље за новим сазнањима из области науке, уметности и друштвеног живота,
- развијање ученичких способности, социјализација њихових потреба и усклађивање личних са друштвеним потребама,
- подстицање тимског и истраживачког духа,
- јачање самопоуздања при јавним наступима,
- развијање хуманости, емпатије, солидарности, ненасилне комуникације и толеранције,
- креативно осмишљавање и обележавање важних датума,
- васпитање естетских осећања и вредности.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

Програм културних активности школе обухвата: прославе дана школе, почетка и завршетка школске године, прославе школских и државних празника, приредбе, представе, изложбе, концерте, спортска такмичења, научно-истраживачке активности и друге активности које доприносе проширењу утицаја школе на васпитање ученика и културни развој школског окружења, као и заједничке активности школе и јединице локалне самоуправе, заједничке културне активности са релевантним појединцима, установама и организацијама ради обогаћивања културног живота.

Лица задужена за остваривање овог програма су наставници стручног већа Српског језика и књижевности, наставници Грађанског васпитања и веронауке.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржај активности	**Време реализације**	**Носиоци активности**	**Начин праћења**
• Сачињавање плана рада • Свечани пријем ученика првих разреда • Посета биоскопу или позоришту „Тоша Јовановић“ у Зрењанину	Септембар	Чланови стручног већа задужених за активности	Извештај, фотографије

• Посета оперске или позоришне представе у Српском народном позоришту у Новом Саду	Октобар	Одређени чланови стручног већа	Извештај, фотографије
• Посета музеју у Зрењанину	Новембар	Наставник ГВ	Извештај
• Организовање хуманитарних активности за децу са посебним потребама	Децембар	ПП служба у сарадњи са ЦСР и саветовалиштем за младе, Алтернатива	Фотографије и извештај
• Обележавање Светог Саве	Јануар	Одређени чланови стручног већа	Извештај, фотографије
• Дебата „За и против“	Фебруар	Наставници грађанског васпитања	Извештај, фотографије
• Припреме за обележавање Дана школе	Март	Задужена лица	Извештај
• Дани отворених врата Школе	Мај	Чланови тима за маркетинг школе	Извештај, материјал
• Организовање завршне школске приредбе	Јун	Стручно веће српског језика и књижевности	Фотографије

10. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

ОСНОВНИ ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ програма је јачање образовно – васпитне делатности школе, развој личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану, подстицање индивидуалних склоности и интересовања ученика, као и њихово упознавање са правилним коришћењем слободног времена и различитим садржајима којима могу да се баве.

Школа је дужна да реализује слободне активности које се спроводе кроз рад у секцијама и ваннаставним активностима.

Слободне активности ученика се најчешће организују као: културно-уметничке активности, спортско-рекреативне активности, научно – истраживачке активности, радно – производне активности.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Проширивање и продубљивање, као и стицање нових знања и умења према интересовањима ученика;
- развијање логичког и критичког мишљења ученика;
- увођење ученика у методе научног истраживања и развијање спретности за експериментални и практичан рад ;
- задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности и интересовања и подстицање професионалног развоја ;
- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;

- омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације, као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој живе и раде.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

I. РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА

Циљ: усавршавање способности ученика за изражајно читање и казивање разних врста текстова.

Задаци и оквирни садржаји рада : продубљивање осећања за разне врсте изражајног и уметничког читања и казивање; читање, говорење и рецитовање књижевних и других текстова; упућивање у разне облике усменог и писменог изражавања (приповедање, описивање, монолог, дијалог и др.); неговање говорништва (беседништво); дискусије о одређеним темама; курсеви дикције, припремање програма за школске и месне свечаности и приредбе; учествовање на школским и ваншколским такмичењима, смотрама у рецитовању, читању, приповедању и говорништву; сусрети са истакнутим рецитаторима, глумцима, спикерима, говорницима, писцима и сл.; сарадња с другим секцијама у школи, школама с другим наставним језицима, месним заједницама и др.

Лица задужена за реализацију овог програма су наставници Српског језика и књижевности.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржај активности	**Време реализације**	**Носиоци активности**	**Начин праћења**
Неговање говорништва (беседништва)	Током године	Актив наставника Српског језика и књижевности	Извештаји актива
Припремање ученика за смотре у рецитовању	Током године	Актив наставника Српског језика и књижевности	Извештаји актива
Припремање ученика за такмичења	Током године	Актив наставника Српског језика и књижевности	Извештаји актива
Припремање програма за свечаности и приредбе	Током године	Актив наставника Српског језика и књижевности	Извештаји актива

II. ДРАМСКА СЕКЦИЈА

Циљ : увођење ученика у драмско стваралаштво и сценску уметност.

Задаци и оквирни садржаји рада : упознавање драмске позоришне уметности (врсте, одлике, сличности и разлике у односу на друге уметности); курсеви глуме и режије; практична примена знања, умења и вештина у припремању позоришних представа и других сценских програма школе; анализе позоришних представа, сценских програма школе, драмског програма радија и телевизије; драматизовање разних књижевних и других текстова; учешће на омладинским смотрама и фестивалима; сусрети са истакнутим драмским писцима; сарадња с културно – уметничким друштвима,

аматерским и професионалним позориштима; прикупљање и израда разних материјала о драмским писцима и позоришним уметницима, као и декора, реквизита и друго.

Лица задужена за реализацију овог програма су наставници Српског језика и књижевности.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржај активности	**Време реализације**	**Носиоци активности**	**Начин праћења**
Припремање ученика за прославе у школи	Током године	Актив наставника Српског језика и књижевности	Извештаји актива
Организација одласка у позоришта/оперу	Током године	Актив наставника Српског језика и књижевности	Извештаји актива
Организација одласка у градску Народну библиотеку	Током године	Актив наставника Српског језика и књижевности	Извештаји актива

III. ЦРВЕНИ КРСТ

Циљ програмских активности је да млади преузму на себе део одговорности за сопствено здравље, образовање и одрастање, као и да се промовишу здрави стилови живота, солидарност, борба против дискриминације. Активности које се реализују могу се дефинисати као активности хуманитарног, социјално-здравственог и спортско-рекреативног садржаја.

Задаци: развијање здравих стилова живота међу младима и подизање здравствене културе ученика ; упознавање са последицама нездравог и несавесног начина живота ; промоција хуманих вредности и значаја хуманитарног рада и солидарности ; превазилажење конфликата мирним путем – развијање толеранције и сарадње ; едукација о томе како ублажити последице елементарних непогода, учествовање на такмичењима и смотрама у организацији Црвеног краста итд.

Лица задужена за реализацију овог програма су изабрани наставници Актива Здравствене неге.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржај активности	**Време реализације**	**Носиоци активности**	**Начин праћења**
Недеља борбе против ТБЦ и других болести дисајних органа	Септембар	Црвени крст Зрењанин	Извештај, фотографије
Добровољно давање кври	Током године	Ученици 4. разреда	
Стоп трговини људима	Октобар	Црвени крст Зрењанин/задужени наставници, ученици	
Месец посвећен сузбијању болести зависности	Новембар		
Светски дан борбе против СИДЕ	Децембар		
Такмичење „Шта знаш о здрављу“	Март		
Обележавање Светског дана здравља	7. април		

Недеља црвеног крста	Мај (8-15. мај)		
Предавања или презентације за ученике на различите теме	Током године	Педагог, психолог, гости предавачи	
Хуманитарне акције	Током године	Ученици	Извештај

IV. СЕКЦИЈА ПРЕДУЗЕТНИШТВА

Циљ: стимулисати ученике да изађу из оквира традиционалног размишљања и да их подстакне на генерисање нових идеја, али и да им покаже да се те идеје могу реализовати у пракси, стицање искуства како се у кратком року уклопити и ефикасно функционисати у свету предузетништва, како се брзо прилагодити променама и захтевима тржишта, као и искуства јавног наступа пред жиријем (потенцијалним финансијерима) и публиком.

Задаци: показати предузетничке вештине у пракси : учешће на такмичењу „Пословни изазов" где се ученици суочавају са проблемом из стварног живота који, заједно са тимом састављеним од непознатих ученика, морају да реше у току једног дана, тако што ће имати идеју, саставити бизнис план и то, уз презентацију, представити жирију ; учешће на такмичењу „Ученичких компанија" при чему се ученици припремају за наступ на тржишту, тако што добију штанд на прометном месту (БИГ центар у Новом Саду).

Лица задужена за реализацију овог програма су наставници предмета предузетништво.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржај активности	**Време реализације**	**Носиоци активности**	**Начин праћења**
Формирање секције, ученичке компаније, упознавање са програмом „ТИТАН", регистрација.	Септембар октобар	Задужени наставник, ученици	Извештај
Израда бизнис плана. Упућивање ученика у рад компјутерске симулације „ТИТАН".	Новембар	Задужени наставник, ученици	Извештај
Посета предузетничким манифестацијама	Током године	Задужени наставник, ученици	Извештај
Посета Сајму предузетништва	Према календару Сајма	Задужени наставник,ученици	Извештај, фотогра-фије
Припрема продајних изложби. Консултације око доношења одлука у „ТИТАН"-у.	Друго полугодиште		
Извођење продајних изложби. Анализа резултата продајних изложби.	Друго полугодиште		
Припрема за такмичење „ТИТАН"	Друго полугодиште		
Припреме за такмичење најбољих Ученичких компанија.	Друго полугодиште		
Такмичење "Најбоља ученичка компанија" и „ТИТАН" – ученичких компанија.	Друго полугодиште		

Учешће на такмичењу „Пословни изазов“.	Друго полугодиште		

11. ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА

ЦИЉ ПРОГРАМА

Основни циљеви програма су :

- подстицање професионалног развоја ученика и пружање стручне помоћи ученицима да формирају реалну слику о својим способностима, особинама личности, интересовањима, условима и захтевима појединих профила и занимања како би што успешније планирали и остварили свој развој ;
- развијање способности младих да донесу и спроведу промишљену, ваљану и самосталну одлуку о избору даљег школовања и занимања, као и да планирају каријеру и укључе се у свет рада.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Праћење индивидуалних склоности ученика и пружање помоћи ученицима и њиховим родитељима у избору даљег школовања и занимања ;
- развијање код ученика реалне слике о себи, својим особинама, способностима, интересовањима, образовним и радним аспирацијама ;
- формирање зреле и одговорне личности, способне да доноси добро промишљене и одговорне одлуке о властитој професионалној будућности ;
- упознати ученике са светом занимања и могућностима наставка школовања после завршетка средње школе ;
- информисање о занимањима, образовним профилима, условима студирања и потребама на тржишту рада ;
- пружити помоћ ученицима да ускладе жеље и могућности и нађу најбоље решење при избору факултета/ занимања ;
- оспособљавање ученика за самостално доношење одлуке о свом професионалном путу и рационалан избор факултета и занимања ;
- израда хронолошке и функционалне биографије, разговор са послодавцем, развој унутрашње и спољашње мотивације, развој интересовања, аспирација и способности за одређена занимања.

Лица задужена за реализацију овог програма су одељенске стрешине четвртих разреда и професори предузетништва. Такође, програм је део редовне наставе грађанског васпитања IV разреда и индивидуална активност ученика у оквиру рада психолошко-педагошке службе школе.

Структура	Структуру програма за ученике чине: 1. Психолошко тестирање у оквиру професионалне оријентације 2. Информисање о факултетима / занимањима

програма	3. Израда личног плана професионалног развоја 4. Едукација о професионалном интервјуу, писању CV-а и успостављању контакта са потенцијалним послодавцима 5. Превладавање специфичних (индивидуалних) проблема у контексту професионалног развоја 6. Усавршавање модела праћења ученика након завршене средње школе

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржаји и активности	**Време**	**Сарадници и извршиоци**	**Начин праћења**
Преузимање задатака из области проф. оријентације у индивидуалним оперативним плановима рада	Почетак школске године	Сви наставници ОС, наставници практичне наставе, школски психолог	Оперативни планови рада наставника
Предавања, саветовања и разговори са ученицима 3. и 4. разреда	Током читаве школске године	Школски психолог	Извештаји
Анкетирање и процена радних вредности	Друго полугодиште	Наставници грађ. васпитања и психолог	Извештаји
Информисање о режиму студија из информатора и путем презентација појединих факултета	Друго полугодиште	Одељенске старешине школски психолог	Флајери, брошуре
Тестирање способности ученика и склоности	Током читаве школске године	Национална служба за запошљавање – Штрбац А.	Извештај
Посете здравственим и другим установама ради упознавања врсте и организације рада	II полугодиште	Наставници практичне наставе	Извештај СВ
Учешће на свим скуповима где се презентују активности средњих школа у граду	Друго полугодиште	Задужени наставници стручних предмета	Извештаји
Организовање радионица, представа и презентација за ученике основних школа о занимањима за која наша школа обучава	Мај месец	Секција за здравствено васпитање - ученици	Извештаји фотографије

12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ програма је јачање и развој свести о значају здраве животне средине, одрживог развоја и очувању и унапређењу природних ресурса, те развој еколошке свести. Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине, заједничким активностима школе, родитеља / старатеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и локалним еколошким акцијама.

Заштита животне средине подразумева скуп различитих поступака и мера који спречавају њено угрожавање, са циљем очувања биолошке равнотеже. Еколошка одбрана је мултидисциплина и треба да представља трајну обавезу свих чланова друштва. Њена мултидисциплинарност проистиче из чињенице да здравље, животна средина и социјални услови представљају комплекс области и проблема који су у сталној интеракцији. Брига о животној средини је са гледишта нашег друштва приоритет од свеукупног значаја за друштво.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Упознати своје окружење и развијати способности за одговоран живот у њему (култура живљења и морално – естетски однос човека према природи) ;
- очување и заштита здравља људи, целовитости, разноврсности и квалитета екосистема;
- развијати еколошку свест и да ученици умеју да сагледају правила индивидуалног понашања према животној средини, као и да критички оцене личне и поступке других према околини и природи ;
- очување животињских и биљних врста, плодности земљишта, природних лепота и просторних вредности, културне баштине и добара које је створио човек.

Лица задужена за реализацију овог програма су разредне старешине, наставници који предају биологију и хемију.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Активност	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења
Израда паноа „Со вреднија од злата“	Октобар	Наставници стручних већа и ученици	Кроз извештаје стручних већа, а као доказ послужиће панои и фотографије.
Трибина и израда паноа „Ph вредност раствора и јонски производ воде“	Новембар		
Израда паноа „Рециклажа, заштита животне средине“	Јануар		
Израда паноа „Ефекат скаклене баште“	Март		
Обележавање „Дана планете земље“	22. април		
Израда паноа „Дан без дуванског дима“	Мај		
Обележавање Међународног дана заштите животне средине	5. јун	Наставници ученици	
Одржавање чистоће у оквиру школе и у школском дворишту	Током године	Сви запослени и ученици	
Прикупљање отпадног материјала (пластика, чепови, хартија)	Током године	Сви запослени и ученици	
Развијање културе	Током године	Сви запослени и	

опхођења према заштити животне средине		ученици	

13. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА И ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања, као што су, нарочито, употреба алкохола, дувана, психоактивних супстанци, малолетничка делинквенција, саставни су део школског програма. Ови програми остварују се кроз различите наставне и слободне активности са ученицима, запосленима, родитељима/старатељима, у сарадњи са јединицом локалне самоуправе, у складу са утврђеним потребама. У остваривање програма могу да се укључе и физичка и правна лица са територије јединице локалне самоуправе, установе у области културе и спорта, вршњачки посредници, као и лица обучена за превенцију и интервенцију у случају насиља, злостављања и занемаривања и других облика ризичног понашања.

I. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

У установама образовно – васпитног система треба осигурати безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања. Ради реализације овог циља, израђен је општи протокол за заштиту ученика. За поједине системе (образовање, здравство, социјална заштита, полиција, правосуђе), посебним протоколом за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у васпитно – образовним установама, уређује се интерни поступак у ситуацијама сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљеви у превенцији:

- Упознавање са правном регулативом Општим и Посебним протоколом,
- израда Програма за заштиту деце / ученика од насиља,
- дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака,
- развијање и поштовање богатства различитости и културе понашања у оквиру васпитно – образовних активности,
- организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање конфликата,
- организовање разговора, трибина, представа, изложби о безбедности и заштити деце/ученика од насиља,
- дефиинисање правила понашања и последица кршења правила,
- развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља,
- умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља (школски одбор, савет родитеља, ученички парламент, наставничко веће).

Специфични циљеви у интервенцији:

- Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља,
- сарадња са релевантним службама,
- континуирано евидентирање случајева насиља,
- праћење и вредновање врста и учесталости насиља путем истраживања, запажања и провере,
- подршка деци која трпе насиље,
- рад са децом која врше насиље,
- оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање
- саветодавни рад са родитељима.

Лица задужена за реализацију овог програма су наставница Тима за превенцију насиља, злостављања и занемаривања.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА – ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Планирана активност	**Време**	**Носилац**	**Циљ активности**
Упознавање са Посебним протоколом за заштиту деце од насиља, злостављања, занемаривања, врстама и облицима насиља путем презентација на седницама Наставничког већа, Савета родитеља и за родитеље ученика 1. разреда	Октобар – новембар	ПП служба школе, разредне старешине	Упознавање ученика, родитеља, запослених у школи са Посебним протоколом о заштити деце од насиља
Дефинисање правила понашања у школи у оквиру Одељенске заједнице; Упознавање са Кућним редом школе, Правилником о понашању и Правилником о дисциплинској одговорности ученика	На ЧОС-у у октобру Октобар	Одељенске старешине од 1-4. разреда Директор, ПП служба школе	Већа безбедност у школи
Појачавање мера безбедности у установи, појачаним дежурством наставника, помоћног особља и ученика	По распореду, свакодневно	Наставници, ученици, помоћно особље	Већа безбедност у школи
Информисање и упознавање свих у школи о појмовима насиља, злостављања и занемаривања; Трибина о насиљу, Предавање за ученике “Вршњачко насиље“	Новембар/ Децембар	Представници МУП – а Зрењанин	Информисање ученика
Поставка информативног паноа о одредбама из Посебног протокола за заштиту деце од	Децембар, Јануар-Фебруар	Тим за заштиту деце	Информисање јавног мнења о насиљу и процедурама које се

насиља, злостављања и занемаривања			спроводе у случајевима насиља
Израда паноа о врстама насиља, знацима препознавања и начинима реаговања	Фебруар – март	Наставници грађанског васпитања	Информисање деце, родитеља, наставника
Кутија поверења у ходнику школе	Континуирано	ПП служба школе	Пријављивање случаја насиља у шк.
Усвајање знања и вештина везаних за заштиту од насиља и учешће у безбедним спортским активностима (такмичења у одбојци, кошарци, тројкама против порока, итд.)	Спортски дан по календару – Октобар Април, мај	Наставник физичког васпитања, одељенске старешине, наставници	Промоција сигурног спорта и безбедности
Презентација о врстама насиља, знацима препознавања, последицама насиља и статистичким подацима о учесталости њихове појаве – презентовати на Наставничком и Одељенском већу	Мај – јун	ПП служба школе	Упознавање наставника, родитеља са овим проблемима и стављање акцента на препознавање знакова насиља и координисану помоћ

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ у програму заштите ученика од насиља			
Планирана активност	**Време**	**Носилац**	**Циљ активности**
Формирање Тима за заштиту деце, од насиља, злостављања и занемаривања чији су чланови наставници, родитељи и ученици	Школски одбор, НВ, Савет родитеља	Наставници, члан савета родитеља, ученик	Успостављање ефикасне заштити деце од насиља;
Истицање имена чланова Тима на видном месту у школи	Септембар	Огласна табла у холу школе, табла у зборници, ПП служба	Већа безбедност у школи
Поступање по корацима наведеним у Протоколу о заштити од насиља у случају интервенције: - Евиденција случајева насиља, - Заустављање насиља, - Заштитне мере, - Информисање надлежних служби, - Праћење предузетих мера, Саветодавни рад са родитељима и ученицима	Током године	Центар за социјални рад, педагог, психолог, неуропсихијатрија	Рад на случају и предузимање потребних мера
Разговор на Наставничком већу о појави насиља у нашој школи, извештаји Одељенског старешине	Наставничко веће	Одељенски старешина, педагог, психолог	Евиденција случаја и заштине мере

II. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА -

ПРОГРАМ МЕРА ПРЕВЕНЦИЈЕ БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ И ДЕЛИНКВЕНТНОГ ПОНАШАЊА КОД СРЕДЊОШКОЛСКЕ ОМЛАДИНЕ

Због актуелности овог друштвеног проблема и у нашој непосредној друштвеној средини, наша школа овим програмом жели да интензивира свој васпитни рад и као значајан друштвени чинилац да свој допринос у превенцији болести зависности и делинквентног понашања школске омладине.

Циљ овог програма је развијати позитиван однос према здравом начину живљења и формирати потребу за чувањем и унапређивањем менталног и физичког здравља ; утицати на младе да стичу потребно знање и формирају негативан однос према психоактивним супстанцама и девијантном понашању, као и да развијају активан однос у супротстављању различитим искушењима и појавама криминала и насилничког понашања.

АКТИВНОСТИ КОЈЕ ЋЕ СЕ РЕАЛИЗОВАТИ

Планирана тема	**Време**	**Носилац**	**Начин праћења**
Врсте и дејство психоактивних супстанци и последице њихове злоупотребе (здравствени оквир)	Током првог полугодишта	Педагог школе, разредне старешине (на ЧОС-у)	Евиденција у дневнику
Малолетници на тржишту дрога (законски и економски оквир проблема)	Током године	Стручна лица МУП-а	Извештај, фотографије
Облици и последице деликвентног понашања	Током године	Стручна лица ЦСР и МУП-а	Презентација, фотографије
Трговина дрогом и трговина људима	Током године	Стручна лица МУП-а	Извештај, фотографије
Насиље и насилничко понашање, превенција насиља	Током првог полугодишта	ПП служба Од. старешине	Извештај

III. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

(ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И ВРЕЂЕЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ)

Програм превенције дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личност (у даљем тексту: Програм превенције), донет је у складу са Правилником о поступању

установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности, ("Службени гласник РС", бр. 65/2018 од 24.8.2018. године).

Програм превенције дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности у целости постоји као посебан документ. Овде ће бити приказане превентивне активности и активности и мере у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности.

ПЛАН И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Циљеви:
***Уградња принципа једнаких могућности и недискриминације и њихово остваривање у свакодневном животу и раду школе на свим нивоима, у свим облицима рада (појединац, одељење, ученички парламент, стручни органи и тимови, родитељски састанци, родитељи као појединци и група, савет родитеља)**
***Информисање о правима, обавезама и одговорностима учесника у образовању у спречавању и заштити од дискриминације и дискриминаторног понашања**

Активности	Носиоци активности	Време
1. Израда материјала за предавања, трибине, родитељске састанке, часове одељенске заједнице	Чланови Тима	Први квартал, сваке шк. год.
2. Упознавање запослених са различитим облицима дискриминације и понашања којима се вређа углед, част и достојанство личности, препознавању и мерама за спречавање сегрегације	Чланови Тима	Октобар
3. Упознавање родитеља и ученика са различитим облицима дискриминације и понашања којима се вређа углед, част и достојанство личности, са мерама препознавања спречавања сегрегације	Одељенске старешине, директор	Октобар
4. Израда паноа којим се промовишу принципи једнаких могућности и недискриминације	Ученички парламент, Наставници ГВ	Фебруар
5. Давање предлога Ученичком парламенту да у годишњи програм рада уврсти и садржаје и теме које се тичу спречавања насилног понашања као и подстицања толерантних и другарских односа у школи и ван ње	Психолог и координатор Ученичког парламента	Фебруар
6. Предлог Ученичког парламента на допуну постојећег Плана и програма рада Тима за заштиту деце од насиља.	Координатор Уч. парламента	Новембар
7. Прожимање наставних планова и програма неких предмета садржајима о дискриминацији и њеним последицама	Руководиоци стручних већа	Новембар и децембар
8.Обезбеђивање сразмерне заступљености родитеља ученика припадника националне мањине у савету родитеља и општинском савету родитеља (спречавање сегрегације)	Одељењске старешине	септембар
Циљ : Пружање додатне подршке ученицима и родитељима из мањинских и осетљивих друштвених група, а нарочито, у случају сметњи у развоју и инвалидитета, здравствених тешкоћа, недовољног познавања српског језика или језика на коме се изводи настава, ризика од напуштања образовања и васпитања и др.		

Активности	Носиоци активности	Време
1.Обезбеђивање додатне подршке за укључивање у вршњачку групу и инклузивно образовање кроз мере индивидуализације наставе, интензивног учења српског језика или језика националне мањине и друге мере подршке у складу са потребама ученика (спречавање сегрегације)	Одељењски старешина, психолог, Тим за инклузију	током године
2. Помоћ одличних ученика ученицима из мањинских и осетљивих друштвених група ради превазилажења могућих потешкоћа у образовању	Одељењски старешина	током године
3. Индивидуални разговори и рад са ученицима из мањинских и осетљивих друштвених група	Психолог, одељењски старешина	током године
Циљ: Стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција за промовисање и развијање културе људских права, интеркултуралности, толеранције, превазилажење стереотипа и предрасуда код учесника у образовању, рад у мултикултуралној групи, односно одељењу, стварање инклузивног окружења, препознавање дискриминације и целисходно реаговање на дискриминаторно понашање		
Активности	**Носиоци активности**	**Време**
1. Одабир семинара ради јачања капацитета запослених за пружање додатне подршке, конципирање програма и предузимање активности усмерених на унапређивање односа међу ученицима, прихватање различитости и развоју интеркултуралности (спречавање дискриминације и сегрегације)	Тим за заштиту, Тим за стручно усавршавање	Прво полугодиште
2. Реализовање семинара за наставнике	Наставници	Током године
3. Примена стечених знања у раду	Обучени наставници	Током године
Циљ: Превазилажење стереотипа и предрасуда, развијање свести о опасности и штетним последицама дискриминације, унапређивање толеранције и разумевања, интеркултуралности, уважавање и поштовање различитости и др.		
Активности	**Носиоци активности**	**Време**
1. Организовање радионица на часовима одељенске заједнице	Психолог, одељ. старешине	Децембар, јануар
2.Укључити ученике из осетљивих и ризичних група у реализацију различитих активности у школи	Одељенске старешине, наставници	Континуирано
3.Наставити са подстицањем ученика да се одазивају на све конкурсе који су у понуди у току школске године на тему превенције дискриминације	Наставници	Континуирано
4.Помоћ наставницима у раду са одељењем – сензибилизација других ученика	Психолог	Континуирано
5.Индивидуални рад са ученицима који имају тешкоће у развоју или су из осетљивих друштвених група	Психолог, одељ. старешине	Континуирано

6.Укључивање вршњачког тим за заштиту и вршњачку подршку у реализацију активности ради превазилажења дискриминаторног понашања у школи	Координатор вршњачког тима за превенцију насиља	Континуирано
Циљ: Рад са ученицима који трпе, чине или сведоче о дискриминаторном понашању		
Активности	**Носиоци активности**	**Време**
1. Разговори и саветодавни рад са ученицима који трпе, чине или сведоче о дискриминаторном понашању	Одељењски старешина, психолог, Тим за заштиту ученика	током године
2. Разговори са одељењем ради укључивања детета у вршњачку заједницу	Одељ.старешина, психолог	током године
Циљ: Сарадња са родитељима, јединицом локалне самоуправе, надлежним органима, службама и др.		
Активности	Носиоци активности	Време
1. Сарадња са Центром за социјални рад, Домом здравља, Полицијском станицом ради сталног протока релевантних података о ученицима	Тим за заштиту	континуирано
2. Договор и организовање предавања и трибина од стране релевантних установа из друштвене средине	Тим за заштиту	током године
3. Успоставити сарадњу са релевантним установама(позориште,биоскоп,канцеларија за младе,Културни центар) ради посећивања представа, изложби, предавања, књижевних вечери и слично на тему дискриминације, предрасуда, стереотипа и сл.	Тим за заштиту	током године

ИНТЕРВЕНЦИЈА - ПОСТУПАЊЕ ШКОЛЕ У СЛУЧАЈУ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА УЧЕНИКА

Сазнање о дискриминаторном понашању у школи може да се добије: опажањем, на основу сумње или информације да се дискриминација припрема, догађа или се догодила. Информација може да се добије непосредно – усмено, у писаном облику, коришћењем дигиталних средстава, поверавањем од самог дискриминисаног ученика или посредно – од његовог родитеља, вршњака, запослених, трећих лица као сведока, као и на основу анонимне пријаве.

Редослед поступања у интервенцији је следећи:

Реаговање у случају сумње		
Активности	**Носиоци активности**	**Време**
1.Проверавање добијене информације (видео записом, анонимном анкетом ученика, разговором и сл.)	Лице коме је пријављено, одељењски старешина	Одмах по сазнању

2.Појачан васпитни рад и праћење понашања – када је сумња непотврђена	Одељењски старешина	Након провере информација
3.Предузимање мера и активности за повреду законске забране дискриминације ако је сумња потврђена	Тим за заштиту, директор	Након провере информација
Реаговање у случају непосредног случаја		
1.Заустављање дискриминаторног понашања и смиривање учесника	Сви запослени у школи	Одмах по сазнању
2.Ако се посумња у повређивање дискриминисаног лица, затражиће се пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад	Одељењски старешина, психолог	Одмах по сазнању
3.Обавештавање и позивање родитеља. Уколико родитељ није доступан, установа одмах обавештава центар за социјални рад.		Одмах по сазнању
4.Одвојен разговор са учесницима	Од. старешина, психолог, директор	Одмах по сазнању
5.Одвојен или заједнички разговор са учесницима и родитељима	Тим за заштиту	Непосредно после догађаја
6.Прикупљање релевантних информација и консултације ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница, процене нивоа дискриминације, ризика, предузимања одговарајућих мера и активности	Тим за заштиту уз консултацију са: директором, одељењским старешином, дежурним наставником, другим очевицима, представником ученичког парламента	Непосредно после догађаја
7.Израда плана појачаног васпитног рада и плана заштите од дискриминације (за све учеснике – дискриминисано лице, извршиоца дискриминације и сведоке.)	Тим за заштиту	Непосредно после догађаја
8.Предузимање мера и активности из плана појачаног васпитног рада и плана заштите од дискриминације	Носиоци активности израђених планова	Континуирано
9.Праћење ефеката предузетих мера и активности прати установа ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе	Одељењски старешинаТим за заштиту, психолог	Континуирано

ИНТЕРВЕНЦИЈА - ПОСТУПАЊЕ ШКОЛЕ У СЛУЧАЈУ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА ЗАПОСЛЕНОГ ПРЕМА УЧЕНИКУ

Редослед поступања у интервенцији је:

Реаговање у случају сумње		
Активности	**Носиоци активности**	**Време**
1.Заустављање дискриминаторног понашања	Сви запослени	Одмах по сазнању
2.Смиривање ситуације и обезбеђивање сигурности и подршке за ученике.	Сви запослени	Одмах по сазнању
3. Иинформисање одељењског старешине	Сви запослени	Одмах по сазнању
4.Подношење пријаве директору и обавештавање и позивање родитеља	Одељењски старешина	Непосредно након догађаја
5.Консултације тима за заштиту ради прикупљања свих релевантних чињеница за доношење плана заштите од дискриминације и праћењу ефеката мера за учесника у образовању као дискриминисано лице	Тим за заштиту	Непосредно након догађаја
6.Консултације са одговарајућим стручњацима и установама и укључивање надлежних служби.	Тим за заштиту	По потреби
7.Покретање појачаног васпитног рада и израда плана заштите у који су укључени и родитељи	Одељењски старешина	Непосредно након догађаја
8.Обавештавање Министарства – надлежне школске управе и вођење дисциплиског поступка	Директор	У року од 24 сата
9.Праћење ефеката предузетих мера заштитних мера према дискриминисаном лицу и сведоку–учеснику у образовању	Директор	Континуирано

ИНТЕРВЕНЦИЈА у примерима сегрегације ако постоји сумња на сегрегацију		
Активности	**Носиоци активности**	**Време**
Припрема и израда плана десегрегације	директор	Одмах по заснању
Спровођење плана десегрегације кроз мере и активности примерене специфичностима ситуације сегрегације.	Проширени састав Тима за заштиту	Одмах по заснању
Извештавање и праћење активности десеграгације	Проширени састав Тима за заштиту	Одмах по заснању
Активности усмерене на подизање свести запослених у установи о препознавању сегрегације и њеним последицама, као што су: презентације анализе стања и дискусије на седницама наставничког већа, радионице за превазилажење предрасуда и прихватање културолошких разлика; радионице за израду плана десегрегације, састанке актива и усаглашавање начина рада; састанке са осталим учесницима у процесу (центром за социјални рад, надлежном школском управом Министарства итд.)	Тим за заштиту, психолог, директор	По потреби
Јачање компетенција запослених за унапређивање квалитета наставе и учења, пружање подршке ученицима који су у ризику од осипања и ризичног понашања, формативно оцењивање итд.	Тим за заштиту, психолог, директор	По потреби
Активности чији је циљ припрема свих ученика, укључујући и ученике који су били у сегрегисаном окружењу за креирање толерантне атмосфере, за интеркултуралност и инклузивно образовање, уз одговарајућу разраду	Тим за заштиту, психолог, одељењски	По потреби

механизама безбедности, превенције конфликата међу децом и ученицима као и атмосфере уважавања разлика	старешина	
Организација састанка савета родитеља и обавештавање родитеља о ситуацији у установи, представљање плана десегрегације и добробити које ће сви ученици имати	Тим за заштиту, психолог, директор	По потреби
Укључивање вршњачке подршке (формирање вршњачког тима за подршку новопридошлим ученицима, укључивање уч. парламента и предочавање значаја њихове улоге)	Тим за заштиту, психолог,ОС	По потреби
Обавештавање надлежног органа јединице локалне самоуправе о потреби обезбеђивања превоза деце и ученика или средстава за превоз деце и ученика уколико постоји таква потреба у процесу десегрегације.	Директор	По потреби
План мера за појединачног ученика током процеса десегрегације		
Израда плана подршке за ученика који је био изложен сегрегацији и који треба да буде премештен у друго одељење или школу. Израда плана транзиције, обезбеђивање мера психосоцијалне подршке у циљу развијања самопоуздања, самопоштовања, комуникационих вештина ; мере индивидуализације или израда ИОП-а	Тим за заштиту и Тим за инклузивно образовање	По потреби
Укључивање ученика који је био изложен сегрегацији у све школске активности, уз извршена прилагођавања на основу плана подршке или индивидуалног образовног плана	Тим за заштиту и Тим за ИО	Континуирано
Организовање учења (индивидуализована допунска настава, додатна настава и индивидуални рад), одговарајуће подршке вршњака ученицима који не познају језик наставе (препоручљиво је формирати парове за подршку где ученик који боље зна језик може помоћи другом ученику)	Одељењски старешина, Тим за инклузију, предметни наставник	По потреби
Организовање вршњачког учења, свакодневних заједничких активности и образовно-васпитног рада са вршњацима из других одељења и израда плана транзиције ка редовним одељењима у циљу инклузије	Тим за заштиту и Тим за ИО, одељ. стар.	По потреби
Организовање распореда седења ученика у оквиру одељења који подразумева честе ротације.	Одељењски старешина	По потреби

14. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Ради развоја и практиковања здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности, школа у оквиру школског програма, поред наставе реализује и програм школског спорта. Школским спортом су обухваћени сви ученици кроз одељењска такмичења и припреме за такмичења. Школа може да сарађује и са локалним спортским организацијама.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Циљ овог програма је подстицање и развијање потребе за кретањем и свакодневним вежбањем, тј. да ученици физичку активност прихвате као елемент културног

стандарда ; подстицати их да рекреативне и спортске активности угради у свакодневни живот ; изражавање кроз рекреацију и спорт и социјална интеграција личности.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Коришћење слободног времена у сврху вежбања ;
- васпитање правилног односа према физичком вежбању ;
- истицање фер-плеј односа према противнику у спорту и задовољење потребе ученика за самодоказивањем и постигнућем у спортским активностима.

Лица задужена за реализацију овог програма су наставници физичког и здравственог васпитања.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Време реализације	**Активност**	**Носиоци активности**	**Начин праћења**
Октобар	Стони тенис	Задужена лица за спорт и спортске активности	Извештај Непосредан увид Фотографије Сајт школе
Децембар	Пливање		
У току године	Такмичење у атлетици		
	Такмичење у одбојци		
	Такмичење у фудбалу		
Мај	Крос РТС		
По плану такмичења	Екипна такмичења	Задужено лице и ученици	Пријаве екипа, објаве на фб

15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња са локалном самоуправом, која укључује и сарадњу са канцеларијама за младе у јединицама локалне самоуправе, остварује се на основу овог програма. Школа прати, укључује се у дешавања у локалној самоуправи, и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развој школе.

ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ програма су разноврсни облици сарадње са локалном заједницом и широм друштвеном средином, како би се постигао пун склад између индивидуалног и друштвеног интереса у образовању и васпитању ученика, као и развој школе.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

Основни задатак ове сарадње је да школа развије свој интегративни пут у друштвену средину, показујући јој своје могућности и домете, истовремено користећи све њене услове и погодности за осавремењивање и побољшање рада. Дакле, запослени у школи треба да препознају значај сарадње са локалном заједницом у остваривању рекреативних, културних, друштвених и здравствених елемената образовно - васпитног рада, у сарадњи са локалним институцијама, родитељима и локалном самоуправом.

Објекти друштвене средине за остваривање програмских садржаја и задатака

Општа болница „Ђорђе Јоановић“	Народни музеј, Зрењанин
Апотека Зрењанин	Градска библиотека, Зрењанин
Завод за здравствену заштиту (лабораторија), Зрењанин	Позориште „Тоша Јовановић“ Зрењанин
Дом здравља „Бошко Вребалов“ Зрењанин	Културни центар, Зрењанин
Бања „Русанда“ Меленци	Ликовна галерија, Зрењани

Сарадња са другим установама од значаја за рад школе

ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА ЗРЕЊАНИН	САРАДЊА У ОРГАНИЗАЦИЈИ ПРИГОДНИХ ТРИБИНА И ПРЕДАВАЊА, САРАДЊА У СЛУЧАЈЕВИМА ДЕЛИНКВЕНТНОГ ПОНАШАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ЗЛОСТАВЉАЊА
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ЗРЕЊАНИН	САРАДЊА У СЛУЧАЈЕВИМА ДЕЛИНКВЕНТНОГ ПОНАШАЊА, ПОРОДИЧНОГ ЗАНЕМАРИВАЊА И ЗЛОСТАВЉАЊА
САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА МЛАДЕ (ШКОЛСКИ ДИСПАНЗЕР)	ВРШЊАЧКА ЕДУКАЦИЈА, ПРИМАРНА ПРЕВЕНЦИЈА, ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ РЕПРОДУКТИВНОГ ЗДРАВЉА
ПОЛИВАЛЕНТНА ПАТРОНАЖНА СЛУЖБА	ЗДРАВСТВЕНА ЕДУКАЦИЈА (ПРЕВЕНЦИЈА МАЛИГНИХ ПРОМЕНА НА КОЖИ)
ДРУГЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ У ГРАДУ	САРАДЊА У ИСТРАЖИВАЧКОМ РАДУ, АКТИВИ ДИРЕКТОРА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И СЕКРЕТАРА
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У ГРАДУ	ОТВОРЕНА ВРАТА ШКОЛЕ
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ ЗРЕЊАНИН	САРАДЊА У КАРИЈЕРНОМ САВЕТОВАЊУ УЧЕНИКА
НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ	САРАДЊА У КАРИЈЕРНОМ САВЕТОВАЊУ УЧЕНИКА

Лица задужена за реализацију овог програма су директор, стручни сарадници школе и наставници.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржај	**Назив објекта**	**Време**	**Начин праћења**
Приредбе поводом Светог Саве – школске саве и Дана школе, Приредбе за госте	Свечана сала школе	Током године	Извештај Фотографије Сајт школе
Систематски прегледи, предавања	Школ. диспанзер, Саветовалиште за младе		Извештај
Крос и спортска такмичења	Спортски објекти (сала физичког васпитања)		
Посете културним дешавањима (представе, изложбе, песничке вечери...)	Позориште Дом културе Културни центар	Октобар, новембар, јануар, март, април, мај	Извештај Фотографије

Рекреација, еколошки садржаји	Школа Излетишта Школски парк, трг	Током године	Извештај
Професионалана оријентација	Школе Установе ОШ Сајам „Путокази“	Април-мај	Извештај, фотографије
Превенција	Школа Саветовалиште за младе МУП и ЦСР	Током године	Извештај

16. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно другим законским заступницима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Програмом сарадње са породицом школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима односно другим законским заступницима ученика, који обухватају детаљно информисање и саветовање родитеља, укључивање родитеља у активности школе, консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, ваннаставних, организационих и финансијских питања и то ради унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности образовно-васпитних утицаја. Ради праћења успешности програма, школа може да организује анкетирање родитеља у погледу њиховог задовољства програмом и у погледу њихових сугестија за наредни период. Мишљење родитеља, односно другог законског заступника, добијено као резултат анкетирања, узима се у обзир у поступку вредновања квалитета рада школе.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Породица и школа имају заједнички циљ – подржавање и подстицање развоја ученика, те њихови односи морају бити пре свега партнерски. Програми у области сарадње са породицом усмерени су пре свега на развијање партнерских односа између кључних актера у школи, као и на јачање родитељске компетенције, посебно у областима процеса васпитања и превенције негативних појава.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- информисање родитеља о њиховим правима и обавезама, те начинима укључивања у рад школе,
- задовољавање потреба породице и њених циљева,
- едуковање родитеља кроз информисање и пружање адекватног модела васпитања и образовања,
- развијање партнерског деловања породице и школе у образовању и васпитању ученика,
- обезбеђивање редовне, трајне и квалитетне сарадње породице и школе,
- остваривање позитивне интеракције наставник - родитељ,

- обезбеђивање информисаности родитеља о променама у образовању које се остварују у школи и код ученика, као и о свим дешавањима у животу школе.

Лица задужена за реализацију овог програма су директор, разредне старешине, Савет родитеља и стручни сарадници школе.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржај активности	**Време реализације**	**Носици активности**	**Начин праћења**
Укључивање родитеља у Савет родитеља школе, Школски одбор и рад бројних тимова на нивоу школе	По плану наведених органа школе	Чланови наведених органа школе	Записници
Испитивање потреба и очекивања родитеља анкетирањем.	На крају сваког полугодишта	Разредне старешине и Тим за самовредновање	Извештај, анкете
Учествовање родитеља у сачињавању и реализацији мера индивидуализације или ИОП-а.	По потреби	Тим за ИО	Извештај, документ
Ангажовање родитеља као едукатора других родитеља о проблемима који су релевантни за родитељску популацију, а за које су поједини родитељи стручни.	По потреби и ако постоје услови за то	Одељенске старешине, ПП служба	Извештај, фотографије
Едукација родитеља кроз организовање мини предавања на родитељским састанцима, организовање трибина и радионица за заинтересоване родитеље	По плану родитељских састанака		
Учешће родитеља у организацији и реализацији приредби, изложби, спортских и других такмичења и сличних активности у школи	По плану комисија за културну и јавну делатност и спорт	Разредне старешине и чланови комисија	
Учешће родитеља као евалуатора васпитно - образовног рада и квалитета рада установе кроз процес самовредновања	По плану тима за самовредновање	Тим за самовредновање	
Организовање „Отворених врата“ – термина када родитељи имају могућност да са наставницима разговарају о раду и напредовању ученика	Током године	Сви наставници	Истакнути термини

Организовање и реализација родитељских састанака и индивидуалних разговора	По плану родитељских састанака	Одељенске старешине	Записници
Индивидуални састанци родитеља и ПП службе (саветодавни рад, подршка)	Током године	Стручни сарадници	Службене белешке, документа ПП службе

17. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

Екскурзија је факултативна ваннаставна активност која се остварује ван школе. Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа у вези са делатношћу школе. Садржаји екскурзије остварују се на основу наставног плана и програма образовно - васпитног рада и саставни су део годишњег програма рада школе.Приликом извођења екскурзије нарочито се мора водити рачуна о свим видовима заштите и безбедности ученика.

Школа ће у складу са потребама образовних профила организовати **стручне посете** које ће детаљније бити уређене годишњим планом рада школе.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Циљ екскурзије, као облика образовно-васпитног рада, јесте да допринесе остваривању циљева и задатака образовања и васпитања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосредно упознавање с појавама и односима у природној и друштвеној средини, с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика,
- повезивање и примењивање знања и умења,
- развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетским вредностима,
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва,
- успостављање непосреднијих односа између наставника и ученика и ученика међусобно,
- проучавање објеката и феномена у природи,
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима,
- упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева,

- развој и практиковање здравих стилова живота,
- развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња,
- развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора,
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање,
- развијање способности оријентације у простору.

Лица задужена за реализацију овог програма су одељенске старешине.

НАПОМЕНА : Излети и екскурзије се планирају током школске године у зависности од могућности и одобрења Министарства просвете.

18. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ овог програма је развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика,
- препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту.

Лица задужена за реализацију овог програма су одељенске старешине, наставници ЗН, директор и секретар школе.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржај - активности	**Време реализације**	**Носици активности**	**Начин праћења**
Организовање дежурства наставника и ученика	Током године	Ученици наставници	Књига дежурства
Теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад		Сви запослени	уверења
Обезбеђење средстава за личну заштиту		Лице задужено за набавку	Извештаји
Систематски прегледи ученика и наставника		Наставници ЗН и ученици	
Обрада одговарајућих програмских садржаја из области безбедности и здравља на раду у процесу остваривања образовно - васпитног рада		Од. старешине	Ес дневник
Санитарни прегледи ученика и наставника	Септембар, јануар	Наставници ЗН и ученици	Санитарне књижице

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

ЦИЉ ПРОГРАМА је пружање помоћи ученицима и родитељима у остваривању плана здравствене заштите, стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у вези са здрављем и здравим начином живота и развојем хуманизације односа међу половима.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Да ученици формирају позитивне ставове и понашања у вези са здрављем и здравим начином живота ;
- рад на хуманизацији односа међу половима и подстицању правилног психичког развоја ученика ;
- активан однос и узајамна сарадња школе, породице и заједнице у стицању знања како да се заштите и унапреде здравље ;
- едукација ученика од стране здравствених радника на теме које су њима актуелне ;
- оспособљавање ученика да врше правилан избор оних облика понашања који се односе на здрав стил живота.

Лица задужена за остваривање овог програма су све одељенске старешине и наставници биологије, физичког васпитања и ЗН.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржаји и активности	**Време**	**Сарадници и извршиоци**	**Начин праћења**
Развијање личне одговорности за бригу о себи	Континуирано	Одељенске старешине	Извештај
Реализација тема : „Шта су здраве животне навике“	Новембар	Ученици – вршњачки едукатори Наставници ЗН	Извештај
Обележавање Светског дана борбе против сиде Значај превентивних лекарских прегледа	1. 12. Децембар		Извештај
Обележавање Националног дана без дуванског дима	31. јануар		Извештај
Алкохолизам је болест	Фебруар		Извештај
Обележавање Светског дана здравља	7. април		Извештај
Разговор на теме : сазнавање о себи, правилно вредновање понашања, препознавање осећања...	Континуирано	ПП служба	Извештај и
Разговор на теме : свест о сличностима и разликама наших акција,осећања, изгледа,	Континуирано	ПП служба и од. старешине	

проналажење начина за превазилажење психол. проблема...			ЧОС
Разговор на теме : односи у породици и са пријатељима, сарадња и толеранција, решавање конфликата...	Континуирано		
Разговор на теме : разумевање потреба и осећања других, промене у социјалним односима, правилно препознавање својих осећања, сарадња и толеранција, решавање конфликата, сексуално васпитање, суочавање са развојним страховима и анксиозношћу...	Континуирано		
Разговор на теме : значај физичких активности за здравље, значај забаве, рада и одмора, спавање и релаксација, начини за савлађивање лакших здравствених проблема...	Континуирано	Од стерешине у сарадњи са наставником физичког васпитања и биологије	
Разговор на теме : значај рекреације, избор активности, спортова и клубова за вежбање, научити како да се спречи болест, природне одбране организма, спречавање инфекција...	Континуирано	Разредне старешине виших разреда у сарадњи са наставником физичког васпитања и биологије	
Реализација плана превенције употребе дрога, усмерен на ученике и родитеље	Друго полугодиште	По плану	Извештај

19. СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ И ПРУЖАЊЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ

За ученика коме је због сметњи у развоју и инвалидитета, специфичних тешкоћа у учењу, социјалне ускраћености, ризика од напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, школа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, односно у зависности од потреба ученика, тим за инклузивно образовање и додатну подршку доноси мере индивидуализације или индивидуални образовни план. Ради остваривања додатне подршке у образовању и васпитању, школа остварује сарадњу са органима јединице локалне самоуправе, организацијама, установама и удружењима.

ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ додатне подршке у образовању и васпитању јесте постизање оптималног укључивања ученика у редован образовно-васпитни рад, осамостаљивање у вршњачком колективу и његово напредовање у образовању и припрема за свет рада.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Идентификовање ученика којима је потребна додатна подршка,
- дефинисање природе проблема који ученик има (у учењу, комуникацији, здравствени проблем, породични...),
- правовремено пружање индивидуализоване помоћи и сарадње са учеником,
- едукација наставника о начинима прилагођавања сопственог рада индивидуалним карактеристикама ученика,
- сарадња са породицом у циљу пружања јединственог васпитног деловања.

Начин остваривања овог програма : Тим за инклузивно образовање и Тим за додатну подршку ученицима.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

Садржаји и активности	**Време**	**Сарадници и извршиоци**	**Начин праћења**
Идентификовање ученика који показују потребу за додатном подршком	Септембар	Од.старешине, Тим за инклузивно образовање	Записници Тима
Континуирана сарадња са родитељима деце која показују потребу за додатном подршком	Током године	Сви наставници и ПП служба	Службене белешке
Доношење мера индивидуализације или индивидуалног образовног плана (ИОП1), који подразумева прилагођавање начина рада и услова у којима се изводи образовно-васпитни рад.	Октобар	Предметни наставник у сарадњи са ПП службом	Документација
Доношење индивидуалног образовног плана (ИОП2), који подразумева прилагођавање циљева, садржаја и начина остваривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада, односно измена плана наставе и учења	Октобар	Предметни наставник у сарадњи са ПП службом	Документација
Обезбеђивање подршке стручњака из одређене области, у складу са потребама детета, ученика	Током године	Од.старешина, ПП служба	Службене белешке
Организовање образовне подршке у случају дужег изостајања из школе, ради надокнађивања пропуштеног, односно	По потреби	Предметни наставник	Радни материјал

обезбеђивања континуитета у образовању ученика			
Обезбеђивање услуга психосоцијалне подршке породици кроз саветодавно терапијске и социјално едукативне и друге иновативне услуге у заједници	По потреби	ПП служба, ЦСР, Здравствене установе	Документација
Обогаћивање и проширивање садржаја образовно васпитног рада за ученика са изузетним способностима (ИОП3).	По потреби	Предметни наставник, ТИМ	Радни материјал

20. УЧЕНИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ У ШКОЛИ

Школа може да има своје ученичке организације, а може да се повезује и са организацијама ван школе (Црвени крст, организација горана, планинара, извиђача и слично), у складу са Законом.

Таође, у свакој школи се организује Ученички парламент, у складу са Законом. Ученички парламент предлаже свој програм рада, а начин његовог рада одређује се актом школе. Ученички парламент, уз сагласност Школског одбора, може основати ученички клуб.

ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ програма је демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Покретање иницијативе за унапређење успеха ученика и рада школе,
- покретање и прихватање акција и манифестација на нивоу школе (акције солидарности, прославе, смотре, посете, такмичења, трибине и сл.),
- разматрање рада слободних активности и ученичких организација,
- претходно разматрање предлога за васпитно – дисциплинске мере ученицима,
- сарадња са другим школама, организацијама и институцијама,
- разматрање односа и сарадње ученика, наставника и стручних сарадника,
- обавештавање ученика о питањима од посебног значаја за њихово школовање,
- давање мишљења и предлога стручним органима – Школском одбору, Савету родитеља и директору о :

а) правилима понашања у школи, б) мерама безбедности ученика, в) Годишњем плану рада школе, г) Развојном плану школе, д) Школском програму, ђ) начину уређења школског простора, е) избору уџбеника, ж) слободним и ваннаставним активностима, з) учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње.

Рад са Ученичким парламентом обавља школски педагог Јелена Кецман, школски психолог Смиљана Берар и задужени наставници.

Ученички парламент функционише кроз редовне састанке и на основу унапред уговорених правила. Чланови парламента се бирају сваке школске године. Такође, сваке школске године бира се представник Ученичког парламента за Школски одбор, представник Стручног актива за развојно планирање, Тима за обезбеђивање квалитета и развој установе, Тима за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања.

ПЛАН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА

ВРЕМЕ	**САДРЖАЈ**	**НОСИОЦИ**	**НАЧИН ПРАЋЕЊА**
Септембар	- Конституисање - Избор руководства - Усвајање овог програма - Разматрање извештаја о остварености Годишњег плана рада за претходну шк. год. - Разматрање Годишњег плана рада школе - Избор ученика који ће учествовати у раду тимова	- Координатор - Чланови парламента	Записник
Октобар	- Хуманитарна акција - Акција „Поклони књигу“ - Предлози и допуне о мерама безбедности и правилима понашања	- Координатор - Чланови парламента - Ученици школе	
Новембар	- Информације о каријерном саветовању матураната - Предлози за реализацију појединих активности Развојног плана установе	- Координатор - Чланови парламента - Ученици школе	
Јануар	- Учешће у организацији и припреми Светосавске приредбе - Разматрање могућности учешћа ученика у уређењу школског простора	- Координатор - Чланови парламента	Записник
Фебруар	- Учешће у организацији радионица о превентивним мерама заштите здравља за ученике - Предлози за предавања стручних лица	- Координатор - Чланови парламента - Секција за ЗВ	
Март	- Учешће у организацији и припреми програма за Дан школе	- Координатор - Чланови парламента	
Април	- Учешће у организацији и припреми Матурске приредбе	- Координатор - Чланови УП	

	- Договор око израде годишњака	- Ученици завршних разреда	
Мај	- Избор ученика који ће учествовати у процесу избора ђака генерације - Учешће у самовредновању рада школе - Разматрашње Школског програма	- Координатор - Чланови парламента - Ученици школе	
Јун	- Сумирање и евалуација годишњег рада - Анализа квалитета уџбеника и предлози за промену - Предлози за активности у новој школској години (наставне и ваннаставне активности)	- Координатор - Чланови парламента	
По потреби	- Разматрање садржаја друге педагошке документације - Предлози иновација и иновативних начина рада	ПП служба, Чланови УП	Записник

21. ДРУГИ ПРОГРАМИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ШКОЛУ

I. ПРОГРАМСКИ ЗАДАЦИ ВАСПИТНОГ РАДА У ШКОЛИ

1. Прилагођавање ученика на школу и учешће у школским активностима

- Адаптација ученика на нову школску средину (прваци) ;
- Адаптација ученика на нове наставне предмете /стручни предмети, практичну наставу ;
- Сусрети родитеља, наставника и ученика ;
- Договор о узајамним очекивањима, потребама и захтевима ;
- Изграђивање јединствених ставова породице и школе о васпитању ученика ;
- Активно учешће ученика и родитеља у изради правила о понашању ученика, запослених и родитеља ученика ;
- Укључивање ученика у школске активности ;
- Изграђивање свести о припадању школи и идентитету школе.

2. Подстицање личног развоја

- Подстицање личног самопоуздања ;
- Упознавање и прихватање сопствених вредности и способности, учење видова самопотврђивања уз уважавање других ;
- Неговање осећања, уочавање веза између осећања, потреба, мисли и акција ;
- Упознавање својих и туђих потреба ;
- Подстицање стваралаштва и кроз њега изражавање мисли и осећања ;
- Превазилажење кризних ситуација и страхова који могу негативно да утичу на психички развој.

3. Подстицање социјалног сазнања и социјалних односа

- Разумевање других ученика и усклађивање њихових поступака и активности у социјалној групи ;
- Развијање толеранције према разликама у мишљењима, ставовима, особинама, навикама, изгледу и потребама других ;

- Успостављање, неговање и развијање односа са другима (пријатељство, сарадднички односи, односи међу генерацијама, односи у породици и школи, чиниоци који доводе до повезивања и нарушавања односа) ;
- Сарадња у школи - припремање заједничких програма којима се побољшава квалитет живота у школи.

4. Развијање комуникационих способности, сарадње и конструктивног разрешавања сукоба

- Унапређивање развоја сарадничке комуникације ;
- Активно, пажљиво слушање другог у комуникацији и тумачење критике ;
- Изражавање својих опажања, осећања и потреба, представљање јасних захтева без оптуживања и критиковања и пребацивања одговорности за њих на другу особу ;
- Конструктивно одговарање на критику ;
- Познавање невербалне комуникације и њених особености ;
- Динамика сукоба, стратегија и стилови понашања у сукобу и конструктивно решавање сукоба.

5. Неговање активности за решавање индивидуалних проблема

- Прихватање личних проблема као изазова за њихово решавање и развој ;
- Изграђивање и коришћење ефикасних начина за решавање проблема;
- Стрес: извори, утицаји, стилови суочавања и механизми превазилажења;
- Суочавање са неуспехом ;
- Развијање и јачање личне контроле и истрајности ;
- Агресивно испољавање и вређање других, претње, физички обрачуни и слична непожељна понашања ;
- Ризична понашања: зависности (пушење, алкохолизам, наркоманија), неприлагођено понашање : лагање, скитња, лош успех у школи, ниско самопоуздање... ;
- Превентивне активности.

6. Формирање аутономне моралности и изграђивање моралних и других вредности

- Упознавање сазнајних и практичних вредности моралних норми и вредности, неговање моралних односа и активности ;
- Критички однос према вредностима израженим у мас-медијима и непосредном окружењу ;
- Афирмација позитивних примера у неговању моралности.

НАЧИНИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ ЗАДАТАКА

1. Доношење правила о понашању ученика запослених и родитеља ученика школе

Свака школа треба да има свој кодекс понашања који ће служити као норма понашања ученика и одраслих у школи. Ближе одређивање права, дужности и правила понашања је важно за успешно остваривааање васпитних циљева школе. Ова правила су детаљно разрађена и чине саставни део програма рада школе.

2. Остваривање циљева и задатака васпитног рада кроз наставу и програме наставних предмета

Сваки наставни предмет пружа одређене могућности да се путем програмских садржаја врши утицај на васпитање ученика. Ниво и степен утицаја наставних предмета није само условљен врстом програмских садржаја, већ и обликом, методама и средствима који се користе у раду са ученицима, као и од ставова наставника према садржајима које тумаче и преносе, а нарочито од степена активности ученика у васпитнообразовном процесу. Погодним облицима, методама и средствима постављени и разрађени васпитни циљеви могу се успешно остварити, не само код усвајања предвиђених образовних садржаја, већ и код формирања облика понашања у оквиру радног, моралног, интелектуалног и других видова васпитања.

3. Остваривање циљева и задатака васпитања путем часова одељенског старешине

Запажена је улога одељењског старешине у остваривању задатака моралног васпитања. Један од најважнијих задатака одељењског старешине је развијање и неговање моралних особина, ставова и уверења ученика. Важна област моралног развоја је васпитање ученика за правилан однос према послу, за стварање културних, радних и моралних навика. Одељењски старешина нарочито указује на чување школске имовине и средстава за рад, тј. утиче на формирање навике чувања материјалних добара школе. Он помаже да ученици заузимају критички однос према онима који се немарно односе према друштвеној имовини. На тај начин одељењски старешина активно утиче на формирање моралних ставова и уверења код ученика. У сарадњи са предметним наставницима и педагошко-психолошком службом, одељењски старешина настоји да се захваљујући наставним и ваннаставним активностима које организује школа код ученика развија тачност, уредност, истрајност, упорност, марљивост и друге особине правилног односа према раду. Улога одељењског старешине у остваривању задатака физичког и естетског васпитања огледа се у формирању културно-хигијенских и здравствених навика ученика. Одељењски старешина упућује, такође, ученике како да одржавају хигијену свог радног простора (учионица, кабинета, лабораторије и других школских просторија). Естетска осећања својих ученика одељењски старешина развија почевши од навикавања ученика на изглед учионице у којима живе и раде, развијање смисла за склоност и укусно одевање, па до организоване посете музејима, галеријама и другим културним институцијама које пружају посебне могућности за неговање естетских осећања и доживљаја. Одељењски старешина својим ставовима, односима и схватањима ствара повољну атмосферу за успостављање позитивних социјалних односа. Одељењски старешина је педагошки, организациони и административни руководилац одељења. Он координира рад свих наставника, одељењског већа, прати целокупну проблематику одељења и предлаже наставничком већу, стручним сарадницима и директору школе предузимање потребних мера. Његови најважнији задаци су:

- пријем ученика и помоћ у адаптацији на школску средину,
- прикупљање релевантних података о ученику (од родитеља, учитеља, педагога, психолога, лекара, наставника) ,

- стара се о остваривању наставног програма у одељењу и укључивању ученика у ваннаставне активности,
- систематично бележење података о развоју и школском напредовању ученика,
- посматрање понашања ученика у школи и у ситуацијама ван школе ,
- саветодавни рад у решавању школских проблема,
- примена мотивационих васпитних средстава у подстицању позитивног и у превенцији негативног понашања,
- похваљује и изриче васпитно-дисциплинске мере ученицима у границама својих овлашћења,
- решавање конкретних проблема ученика,
- брига о здравственом стању и физичком развоју ученика,
- интензивна сарадња са стручном службом ради подстицања активноти са даровитим ученицима,
- брига о ученицима који теже прате наставу или о ученицима са проблемима у понашању,
- саветује се са наставницима и психолошко - педагошком службом школе у циљу побољшања успеха и дисциплине ученика,
- анализа успеха ученика,
- сарадња са родитељима : упознавање родитеља и прикупљање података неопходних за сарадњу са породицом ; информисање родитеља о њиховим правима и обавезама у односу на школовање и важним активностима школе ; организовање родитељских састанака (одељењских и групних) - тематских, редовних и ванредних ; подстицање родитеља на индивидуалне контакте са одељењским старешином и наставницима.

II. ПРЕКВАЛИФИКАЦИЈА

После завршеног средњег образовања и васпитања у школу може да се упише лице ради преквалификације, доквалификације, специјалистичког или мајсторског образовања.

Преквалификацију могу да упишу кандидати који су завршили било коју четворогодишњу средњу школу (гимназију или стручну школу).

Занимање (образовни профил) за које се може преквалификовати у нашој школи је

медицинска сестра- техничар (општи смер).

- Упис се врши када Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине - националне заједнице Војводине одобри упис кандидата.
- Полажу се допунски испити из стручних предмета које кандидати нису имали у претходно завршеној средњој школи.
- Испити се полажу у сваког месеца, осим јула.
- Матурски испит се пријављује након положених свих испита.
- Матурски испит се полаже у три рока: јануар, јун август.
- Уџбенике преквалификанти сами набављају.
- За вежбе је неопходна униформа која се купује од произвођача, са логом школе.

- Одвежбане вежбе су услов да би се полагао испит из предмета који наставним планом има предвиђене вежбе.
- Теоријска настава се не организује. Препоручују се консултације са наставницима.
- Пријава испита је од 01. до 05. у месецу када је испитни рок.
- Полагање испита почиње после 15. у месецу када је испитни рок.

Детаљније информације могу се наћи у Правилнику о ванредним ученицима.

22. ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ, ЊИХОВИ ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ

УВОД

Обавезни облици образовно-васпитног рада за редовног ученика су: настава-теоријска, практична и вежбе, додатна, допунска настава и пракса када су одређени планом и програмом наставе и учења, припремна настава и друштвено-корисни рад ако се у току школске године укаже потреба за њим. Ученик обавезно бира са листе изборних програма верску наставу или грађанско васпитање.

Факултативни облици образовно-васпитног рада су: настава језика националне мањине са елементима националне културе, другог, односно трећег страног језика и предмета потребних за даље школовање, стручно оспособљавање или развој ученика и ваннаставни облици - хор, оркестар, позориште, екскурзија, културно-уметничке, техничке, проналазачке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге активности..
Факултативни облици образовно-васпитног рада обавезни су за ученике који се за њих определе.

ЦИЉ ПРОГРАМА :

Циљ овог програма је допринос развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану. Факултативна настава представља врсту наставе која се изводи са ученицима који желе да додатно похађају поједине предмете и која се реализује као и редовна настава.

ЗАДАЦИ

- Проширивање и продубљивање као и стицање нових знања и умења, а према интересовањима ученика;
- задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности интересовања и подстицање професионалног развоја;

- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- организовање забава и рекреација као и других услова за организовање слободног времена и организовање духовног, културног и друштвеног живота у средини у којој раде.

У нашој Школи факултативна настава се **не реализује.**